

๕๗๑.๙๒๖๓

๗๑๔๔๐

๕๖

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ปริญญาโท

ของ

เอกเมธ ปิ่นแก้ว

21 ต.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ

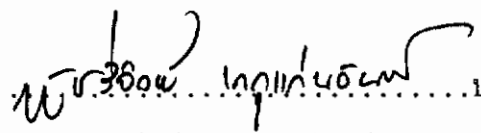
เมษายน 2540

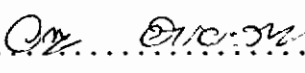
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๘๘๑๗

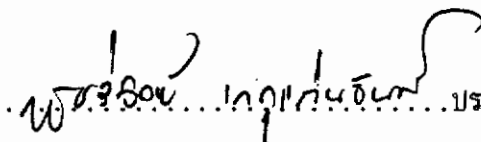
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

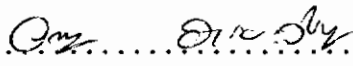
คณะกรรมการควบคุม

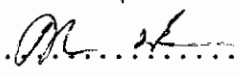
..........ประธาน
(ดร.พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์)

..........กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.พดุง อารยะวิญญู)

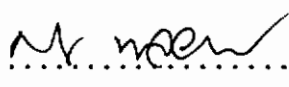
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(ดร.พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์)

..........กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.พดุง อารยะวิญญู)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

วันที่ 28 เดือน พ.ศ. 2540
28 6

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็น
อย่างยิ่งจาก ดร.พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ศาสตราจารย์
ดร.พดุง อารยะวิญญู กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม
กรรมการสอบเพิ่มเติมของการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภฤกษ์ มั่นใจตน อาจารย์เอนก หงษ์ทองคำ
และอาจารย์สุชจันทร์ สุขประกอบ ที่กรุณาให้คำปรึกษา และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเจตนิคม ที่กรุณาให้
คำปรึกษาแนะนำการใช้สถิติในการวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณไพรินทร์ ชันทะศักดิ์ และคุณสมเฑธ อุทธโยธา ที่กรุณาช่วย
จัดเตรียมเอกสารในการศึกษาครั้งนี้

การทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลงได้จากกำลังใจของคุณพ่อสุทธิ - คุณแม่หิ๊ง ปิ่นแก้ว
และคุณภรรยณณ์ ใจบุญ ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลงด้วยดี

ความดีงามของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้แก่เด็กมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง และนักเรียน
ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั่วประเทศ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้ศึกษา
วิทยานิพนธ์เรื่องนี้

รณเมธ ปิ่นแก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญของศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	8
ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	8
ลักษณะพัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	10
จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	11
หน่วยงานที่จัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ...	12
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	13
ความหมายของนันทนาการ	13
จุดมุ่งหมายของนันทนาการ	15
คุณลักษณะของนันทนาการ	16
ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ	17
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ	18
หลักทั่วไปในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	21
การวัดและประเมินผลทางนันทนาการ	22
การบริหารนันทนาการ	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	32

3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	37
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
	การวิเคราะห์ข้อมูล	39
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาและครู	44
	ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	46
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	47
	ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	51
	ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	56
	ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	62

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	69
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	69
วิธีดำเนินการวิจัย	69
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	70
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะทั่วไป	79
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	84
ประวัติย่อของผู้วิจัย	142

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
2	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครูจําแนกตามสถานภาพส่วนตัว	44
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นรายด้านและโดยรวม	46
4	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละด้าน จําแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	47
5	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละด้าน จําแนกตามระดับการศึกษา	48
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละด้าน จําแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	49
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแต่ละด้าน จําแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	50
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นรายประเภทและโดยรวม	52

9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครูต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นรายชื่อและโดยรวม	53
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครูต่อประเภทกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน.....	56
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครูต่อประเภทกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามระดับการศึกษา	58
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครูต่อประเภทกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน....	59
13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครูต่อประเภทกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็ก ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมนันทนาการ	61
14	ค่าความถี่ และคำร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายในการ ส่งเสริมการจัดกิจกรรม	62
15	ค่าความถี่ และคำร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการ จัดกิจกรรม	63

16	ค่าความถี่ และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงาน ในการจัดกิจกรรม	65
17	ค่าความถี่ และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกในการจัดกิจกรรม	66
18	ค่าความถี่ และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและ ประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	67
19	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายส่งเสริมในการจัดกิจกรรม	102
20	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม	103
21	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม	104
22	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม....	106

23	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	107
24	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม จานแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	108
25	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม จานแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	110
26	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรมจานแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	111
27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม จานแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	112
28	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม จานแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	115

29	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายในการส่งเสริมการ จัดกิจกรรม จําแนกตามระดับการศึกษา	116
30	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม จําแนกตามระดับการศึกษา	118
31	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม จําแนกตามระดับการศึกษา	119
32	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการ จัดกิจกรรม จําแนกตามระดับการศึกษา	121
33	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการ จัดกิจกรรม จําแนกตามระดับการศึกษา.....	123
34	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายในการส่งเสริมการ จัดกิจกรรม จําแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน.....	125

35	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน.....	127
36	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการ จัดกิจกรรม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน.....	128
37	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการ จัดกิจกรรม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน.....	130
38	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการ จัดกิจกรรม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน.....	132
39	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายในการส่งเสริมการ จัดกิจกรรม จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	134
40	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	136

- 41 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา
สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม
จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ 137
- 42 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา
สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการ
จัดกิจกรรม จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ 139
- 43 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครู ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในสถานศึกษา
สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการ
จัดกิจกรรม จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ 141

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากนโยบายของรัฐบาลในการจัดการศึกษาพิเศษ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2526 หมวด 2 ข้อ 15 "รัฐพึงจัด และสนับสนุนผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางจิตใจหรือสังคม และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา" ส่วนด้านมาตรการได้ระบุไว้ในหมวด 7 ข้อ 61 "รัฐพึงจัดทุน บัณฑิต หรือวิธีการอื่นช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางร่างกายจิตใจหรือสังคม และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาตามควรแก่ความสามารถและสติปัญญา"

หลังจากที่สหประชาชาติประกาศในปี พ.ศ. 2524 เป็นปีคนพิการสากล รัฐบาลมีความสนใจในปัญหาของคนพิการมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ที่กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาพิเศษ สำหรับเด็กบางประเภทที่พิการทางกายหรือทางสมอง ซึ่งมีการบริการของรัฐบาลในสัดส่วนที่น้อยกว่าเด็กพิการประเภทอื่น ๆ ความมุ่งหมายในการนี้ก็เพื่อก่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา ระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติ โดยมีเป้าหมายในการดำเนินการให้ทั้งรัฐและเอกชน จัดการศึกษาพิเศษ ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

แผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) มุ่งเร่งขยายบริการการศึกษาให้ครอบคลุมเป้าหมาย ซึ่งประเภทของการบริการการศึกษามีอยู่ 8 ประเภท และประเภทที่ 7 เป็นกิจกรรมที่ต้องส่งเสริม คือ กีฬาและนันทนาการ และกำหนดนโยบายมาตรการเร่งขยายการศึกษาแก่คนพิการ ซึ่งในด้านบริการข้อ 1.1.7 ระบุถึงการส่งเสริมการกีฬา และนันทนาการแก่คนพิการ และส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมบริการศึกษา พละนันทนาการ และบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ สำหรับคนพิการ โดยทั่วถึงและครบวงจร

จากแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ 8 จะเห็นว่ารัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้บรรลุศักยภาพสูงสุด

ในสถานศึกษาการพัฒนา รูปแบบ และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมนั้น นอกจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจะพัฒนาความสามารถของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาได้ จะต้องมีกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่จะส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้สามารถช่วยเหลือตนเอง และให้ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการ ซึ่งมีประโยชน์ต่อเยาวชนหลายด้าน เช่น ทำให้ทุกคนมีสรีระวิทยาโครงสร้างร่างกายสมบูรณ์ มีจิตใจแจ่มใสและร่าเริง ช่วยขจัดโรควัยไข้เจ็บที่เกิดขึ้น มีพัฒนาการของร่างกายเป็นไปตามวัยที่เหมาะสม ตลอดจนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิต (ชัชวาลย์ ช่อใสว. 2536)

กิจกรรมนันทนาการมีประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และสามารถนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ แต่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญายังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน เนื่องจากบุคคลากรในสถานศึกษา มีปัญหาหลายด้าน เช่น นโยบายการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ บุคคลากรการประสานงาน สิ่งอำนวยความสะดวก และรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ชัดเจน จึงเห็นสมควรให้มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ และประเภทของกิจกรรม นันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อจะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางในการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กพิเศษตามแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ 8

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งจำแนกตามหน้าที่ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และการผ่านการอบรมความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่มีเด็กบกพร่องทางสติปัญญา และผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมนันทนาการ และเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้เหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร คือ ผู้บริหาร และครู ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ปีการศึกษา 2539 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ

2.1.1 หน้าที่ในการปฏิบัติงานของผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ แบ่งเป็น

2.1.1.1 ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่

2.1.1.2 ครู ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2.1.2 คุณวุฒิทางการศึกษาของผู้จัดกิจกรรมนันทนาการ แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3 ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำกว่า 2 ปี ระดับ 2 – 5 ปี และระดับ 5 ปีขึ้นไป

2.1.4 การผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการแบ่งเป็น เคยผ่านการอบรม และไม่เคยผ่านการอบรม

3.2 ตัวแปรตามคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ นโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม บุคลากรในการจัดกิจกรรม การประสานงานในการจัดกิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม และการสรุปประเมินผลในการจัดกิจกรรม

3.2.2 ความคิดเห็นต่อประเภทกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั้ง 11 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมประเภทศิลปหัตถกรรม กิจกรรมพลศึกษา กิจกรรมงานอดิเรก กิจกรรมดนตรีและการร้องเพลง กิจกรรมการเดินร่ำฟ้อนรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมการละคร กิจกรรมนอกสถานที่ กิจกรรมการอ่าน พูด เขียน กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมพิเศษ และกิจกรรมการบริการอาสาสมัคร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง ความคิดเห็นส่วนบุคคลที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1.1 การดำเนิน การจัดกิจกรรม หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ 5 ด้าน ได้แก่ นโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม บุคลากร การประสานงาน สิ่งอำนวยความสะดวก และการสรุปประเมินผลในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

1.2 ประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษา หมายถึง ประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรเลือกจัดตามความเหมาะสมในแต่ละสถานศึกษา โดยพิจารณาจากกิจกรรมนันทนาการ 11 ประเภท ดังนี้

1.2.1 กิจกรรมประเภทศิลปหัตถกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมต้องใช้มือในการประกอบกิจกรรม เป็นกิจกรรมประเภท การแกะสลัก การเย็บปักถักร้อย การปั้น การวาดเขียน และการฝีมือต่าง ๆ

1.2.2 กิจกรรมพลศึกษา เกมและกีฬา หมายถึง กิจกรรมด้านร่างกาย ที่นำกีฬา และเกม เป็นสื่อที่จะทำให้เกิดความสนุกสนานประกอบด้วยกีฬากลางแจ้ง ในร่ม และ กีฬาทางน้ำ ประเภทเดี่ยว ประเภทคู่ ประเภททีม และการเชียร์กีฬา

1.2.3 กิจกรรมงานอดิเรก หมายถึง กิจกรรมที่ทำขึ้นในเวลาว่าง เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การสะสมสิ่งของ การทำสวนครัว การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ

1.2.4 กิจกรรมดนตรีและการร้องเพลง หมายถึง กิจกรรมทางด้านดนตรี ทุกชนิด และการร้องเพลงทุกชาติทุกภาษา ที่ให้ความบันเทิงแก่ผู้เล่นและผู้ฟัง

1.2.5 กิจกรรมการเต้นรำ ฟ้อนรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายที่เคลื่อนไหวด้วยเสียงดนตรี ใช้ดนตรีเป็นจังหวะ และการรวมเอาการ เคลื่อนไหวเบื้องต้นให้เข้ากับจังหวะดนตรี

1.2.6 กิจกรรมการละคร หมายถึง การเล่นละครทุกชนิด ซึ่งมีเสียง หรือท่าทางประกอบการแสดง ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น การละคร แบบนิกผัน หรือเกมการละคร ละครแบบสร้างสรรค์ ละครแบบเป็นพิธี

1.2.7 กิจกรรมนอกสถานที่ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยอาศัยสถานที่ ภายนอกสถานศึกษา เช่น การนันทนาการในทัศนศึกษาสถานที่ต่าง ๆ การอยู่ค่ายพักแรม

1.2.8 กิจกรรมการอ่าน พูด เขียน หมายถึง กิจกรรมที่ต้องอาศัย การอ่าน พูด และเขียนเป็นหลัก เช่น การได้วาที อ่านนิทาน การเขียนเรียงความต่าง ๆ

1.2.9 กิจกรรมทางสังคม หมายถึง กิจกรรมที่ทำแล้วเกิดประโยชน์ให้กับสังคมทั้งในด้านชุมชนและการศาสนา เช่น การเข้าร่วมในวันสำคัญทางศาสนา การประกวด มารยาท การบำเพ็ญประโยชน์นอกสถานที่

1.2.10 กิจกรรมพิเศษ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสพิเศษ ในวันสำคัญ เช่น การจัดงานสังสรรค์ประจำปี การจัดงานในวันปีใหม่ วันเด็ก วันสงกรานต์ ลอยกระทง วันคริสต์มาส

1.2.11 กิจกรรมการบริการอาสาสมัคร หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม เกิดขึ้นได้ด้วยความพึงพอใจ และพัฒนาจิตใจของบุคคล เป็นการเสริมสร้าง ทักษะ และคุณภาพชีวิต เช่น อาสาสมัครช่วยงานโรงเรียน ช่วยงานชุมชน และงานอาสาสมัคร ต่าง ๆ

2. สถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษ เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีระดับสติปัญญาต่ำกว่า 70 อายุระหว่าง 3 - 18 ปี จาแนกเป็น

2.1 สถานศึกษาภาครัฐบาล คือ โรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนราชานุกูล สังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

2.2 สถานศึกษาภาคเอกชน คือ โรงเรียนสังกัดมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม
นันทนาการในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.2 ลักษณะพัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
 - 1.3 จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 1.4 หน่วยงานที่จัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
2. เอกสารที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ
 - 2.1 ความหมายของนันทนาการ
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของนันทนาการ
 - 2.3 คุณลักษณะของนันทนาการ
 - 2.4 ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ
 - 2.5 ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
 - 2.6 หลักทั่วไปในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
 - 2.7 การวัดและประเมินผลทางนันทนาการ
 - 2.8 การบริหารนันทนาการ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1. ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ความหมายของคำว่า "บกพร่องทางสติปัญญา" มีหลายทัศนะ ซึ่งแตกต่างกันไปดังนี้

ความหมายตามระบบ AAMD (The American Academy of Mental Deficiency) ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ระดับสติปัญญาที่ด้อยหรือต่ำกว่าปกติ เนื่องจากพัฒนาการของสมองหรือจิตาญหุคชะงักการเจริญเติบโตไม่เต็มที่ ทำให้มีความสามารถจำกัดในด้านการเรียน ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และมีการเจริญเติบโตไม่สมวัย (ศรียา นิยมธรรม. 2534) มีจุดเน้นที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. หน้าที่ของสติปัญญารดยทั่วไป ซึ่งหมายถึงผลการประเมินด้านเชาวน์ปัญญา รดยใช้แบบทดสอบวัดเชาวน์ปัญญา
2. ระดับของสติปัญญาที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปกติอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งประมาณ 70 หรือต่ำกว่า 70
3. การปรับตัว ซึ่งประเมินจากประสิทธิภาพ หรือระดับมาตรฐานของแต่ละบุคคลในอันที่จะพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบด้านสังคม ตามอายุ และวัฒนธรรมของแต่ละบุคคลนั้น
4. ระยะพัฒนาการ หมายถึง ระยะตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 18 ปี (Stroman. 1989)

ความหมายทางการแพทย์ เป็นการนิยามตาม ICD-10 (International Classification of Disease โดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง ภาวะที่สมองหยุดพัฒนา หรือพัฒนาได้ไม่เต็มที่ ทำให้เกิดความบกพร่องทางทักษะต่าง ๆ ในระยะพัฒนาการ ซึ่งส่งผลต่อระดับเชาวน์ปัญญาทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถด้านสติปัญญา ภาษา การเคลื่อนไหว และทักษะ

ทางสังคม มีความบกพร่องในเรื่องการปรับตัว อาจมีหรือไม่มีความผิดปกติทางกาย หรือทางจิต
ร่วมด้วย (กัลยา สุตะบุตร. 2535)

ความหมายตาม American Association on Mental Retardation (AAMR) ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental Retardation) หมายถึง ภาวะที่มีความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าปกติ ปรากฏร่วมกับมีความจำกัดทางทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า คือ ทักษะการสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตในบ้าน ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้สาธารณสมบัติ การควบคุมตนเอง สุขอนามัยและความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อชีวิตประจำวัน การใช้เวลาว่างและการทำงาน ลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี จะเห็นได้ว่าเกณฑ์ของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา AAMR คือ

1. ระดับความสามารถทางสติปัญญา ต่ำกว่า 70 - 75
2. ลักษณะของความจำกัดในทักษะการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า

ดังต่อไปนี้

- 2.1 การสื่อความหมาย (Communication)
- 2.2 การดูแลตนเอง (Self - Care)
- 2.3 การดำรงชีวิตในบ้าน (Home Living)
- 2.4 ทักษะทางสังคม (Social Skill)
- 2.5 การใช้สาธารณสมบัติ (Community Use)
- 2.6 การควบคุมตนเอง (Self - Direction)
- 2.7 สุขอนามัยและความปลอดภัย (Health and Safety)
- 2.8 การเรียนวิชาการเพื่อดำรงชีวิตประจำวัน (Functional Academic)
- 2.9 การใช้เวลาว่าง (Leisure)
- 2.10 การทำงาน (Work)

3. ลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาเกิดก่อนอายุ 18 ปี

(พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. 2537 : คำบรรยาย)

บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่พัฒนาการช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดระดับสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วปรากฏว่า มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป เมื่อสังเกตจากพฤติกรรมจะพบว่า บุคคลประเภทนี้มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบุคคลทั่วไปในวัยเดียวกัน (ผดุง อารยะวิญญู. 2533.)

จากที่กล่าวมาสรุปว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า 70 จะมีผลทำให้เด็กเหล่านี้มีปัญหาด้านวุฒิภาวะ การเรียนรู้ และการปรับปรุงตัวในสังคม ซึ่งเกิดจากความผิดปกติทางด้านสติปัญญาในระยะการพัฒนาร่างกายของสมอง นับตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 18 ปี ความสามารถทางสติปัญญาได้จากการประเมินเชาวน์ปัญญา โดยแบบทดสอบที่มาตรฐาน

2. ลักษณะพัฒนาการของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีพัฒนาการทางร่างกายล่าช้า พูดช้า มีระดับความสามารถต่ำกว่าอายุจริง (Dutton. 1975)

ลักษณะที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการพัฒนาล่าช้าในทุกด้าน มีปัญหาเรื่องการควบคุมกล้ามเนื้อของร่างกาย มือ - ตา ไม่สัมพันธ์กัน การเรียนรู้ไม่เป็นตามวัย ทักษะการพูด และภาษาช้ากว่าปกติ ขาดความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ทำให้พฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมไม่สมวัยไปด้วย (Lerner. 1987)

ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความจำไม่ดี มีปัญหาทางภาษา และการพูด มีปัญหาทางอารมณ์ ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก และมีความคิดเกี่ยวกับตนเองไม่ดี (Hallahan and Kauffman. 1986)

ลักษณะทั่วไป และลักษณะทางจิตวิทยาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาดังนี้

1. ลักษณะทั่วไป

1.1 มีพัฒนาการไม่สมวัย เช่น คว้า คลาน นั่ง ยืน และเดินล่าช้ากว่าเด็กปกติในวัยเดียวกัน

- 1.2 ขาดความสนใจที่จะสื่อความหมายกับผู้อื่น แม้จะอายุ 3 – 4 เดือนแล้วก็ตาม
- 1.3 มีปัญหาในการพูด คือ พูดไม่ได้ พูดไม่ชัด พูดล่าช้า อายุ 2 ปี ก็ยังพูดเป็นคำ ๆ ไม่ได้
- 1.4 มีหน้าตา และลักษณะภายนอกของร่างกายที่แสดงถึงความบกพร่องทางสติปัญญาอย่างเห็นได้ชัด
- 1.5 ช่วยเหลือตนเองได้ช้า หรือได้น้อยกว่าเด็กในวัยเดียวกัน
- 1.6 เรียนหนังสือไม่ได้ ตกชั้นบ่อย ๆ
- 1.7 ไม่สามารถดำรงชีวิตในสังคมโดยลำพังได้
2. ลักษณะทางจิตใจ
 - 2.1 ชอบเล่น ร่าเริง (Cheerful)
 - 2.2 สั้นง่าย มีความจำในระยะสั้น (Short Attention Span)
 - 2.3 ชอบเอาอย่างและชักจูงง่าย (วันรุณี คมกฤส. 2530)

3. จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาพิเศษของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กระทรวงศึกษาธิการได้มีเป้าหมายกว้าง ๆ ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กช่วยตัวเองให้ได้มากที่สุด โดยไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวมากเกินไปการช่วยตัวเองในที่นี้หมายถึง ทักษะในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของแต่ละบุคคล ทั้งนี้มีได้หมายความว่าทุกคนจะต้องทำเป็น และทำดีเหมือนกันหมด แต่ให้ทำได้ดีที่สุด และมากที่สุดตามความสามารถของตน
2. เพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามสมควร หรือมีทักษะทางสังคมในด้านมารยาทสังคม
3. เพื่อให้เด็กประกอบอาชีพได้ คือ มีทักษะในการทำงาน และประกอบอาชีพที่ได้รับการพิจารณาว่าเหมาะสมกับความถนัด และความสามารถของเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : 76)

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพิเศษกำหนดไว้ว่า เพื่อให้เด็กที่มีความผิดปกติทางร่างกาย และสติปัญญา ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีความรู้ และทักษะวิชาชีพ รวมทั้งได้รับการพิจารณาทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ สังคม ให้สามารถช่วยเหลือตัวเอง และอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างดี (กมล ดิฐกมล. 2534)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ การทำให้ความรู้ทางด้านวิชาการ และการฝึกอบรมให้สามารถพัฒนาตนเองให้สามารถบรรลุศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้เขามีชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้เป็นสุขตามควรแก่อัตภาพ

4. หน่วยงานที่จัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การจัดการศึกษาแก่เด็กพิเศษเหล่านี้ รัฐได้เริ่มจัดขึ้นในโรงพยาบาลราชานุกูล ในปี พ.ศ. 2505 โดยจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษา และการฝึกอาชีพเบื้องต้น ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดการสอนตามหลักสูตรพิเศษ เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่จนสามารถช่วยเหลือตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างสูงสุด ต่อมาในปีการศึกษา 2520 มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ได้เปิดโรงเรียนพิเศษ คือ โรงเรียนปัญญาอุดิกร เพื่อรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง โดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดส่งครูไปช่วยสอน (กาญจนา ภิศกุล. 2532)

ปี พ.ศ. 2522 มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง ได้เปิดโครงการให้การศึกษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย สติปัญญาแก่เด็กพิเศษทุกประเภท อายุระหว่าง 2 - 18 ปี

ปี พ.ศ. 2523 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับโอนโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์กาวิละวิทยา จึงกำหนดให้จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กบกพร่องทางสติปัญญาให้ชื่อว่า โรงเรียนกาวิละอนุกุล

เนื่องจากจำนวนเด็กมากขึ้น กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา จึงได้เปิดโรงเรียนเพิ่มขึ้นอีก คือ โรงเรียนอุบลปัญญาอนุกุล จังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนชุมพรปัญญาอนุกุล จังหวัดชุมพร โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา จังหวัดสงขลา โรงเรียนศึกษาพิเศษนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนศึกษาพิเศษนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โรงเรียนศึกษาพิเศษ
ภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต โรงเรียนศึกษาพิเศษกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โรงเรียนศึกษาพิเศษ
สุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนศึกษาพิเศษระยอง จังหวัดระยอง โรงเรียนศึกษาพิเศษ
ลพบุรี จังหวัดลพบุรี โรงเรียนศึกษาพิเศษพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก โรงเรียนศึกษาพิเศษมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร โรงเรียนศึกษาพิเศษกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ (กองการศึกษาพิเศษ. 2539)

มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้เปิดศูนย์สำหรับ
ให้การศึกษา และพัฒนาฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กเพิ่มขึ้นอีก คือ ศูนย์ฝึกเด็กปัญญาอ่อนประกาศาปัญญา
จังหวัดกรุงเทพมหานคร ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนชุมชนคลองเตย ศูนย์พัฒนาเด็กพิเศษในชุมชน
บางเขน ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์สงเคราะห์คนปัญญาอ่อน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุดรธานี ศูนย์สงเคราะห์คนปัญญาอ่อนภาคใต้ จังหวัดสงขลา
ปัจจุบันได้มอบให้เป็นโรงเรียนของกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา คือ โรงเรียนสงขลาพัฒนา
ปัญญา (มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์)

ดังนั้นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงจัดดำเนินการ
โดยภาคีรัฐบาล คือ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และภาคเอกชน คือ
มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ และมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง
สำหรับการสอนเน้นใช้หลักสูตรสำหรับเด็กกลุ่มพิเศษ (กลุ่ม ก.) พ.ศ. 2521 และฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2529 หลักสูตรนี้เป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่มีระดับปัญญาต่ำกว่า 70 ระดับพอเรียนได้
ซึ่งปรับปรุงจากหลักสูตรประถมศึกษาของนักเรียนปกติปี พ.ศ. 2521 โดยเน้นการฝึกทักษะทาง
สังคม และการงานพื้นฐานอาชีพ (กาญจนา โกศลพิศิษฐ์กุล. 2532)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

1. ความหมายของนันทนาการ

คำว่า "นันทนาการ" พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมาย
ของคำนี้ว่า กิจกรรมที่ทำตามความสมัครใจในยามว่าง เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน
ผ่อนคลายความตึงเครียด

ความหมายของ RECREATION

ความหมายของคำ "RECREATION" ใน DICTIONARY ของ SO SETHAPUTRA คือ ความบันเทิง ให้ความบันเทิง หย่อนใจ เครื่องหย่อนใจ RECREATION GROUND สถานที่หย่อนใจ (ชัชวาลย์ ช่อสวัสดิ์. 2536)

ฉะนั้นความหมายของ RECREATION จึงมีความหมายคล้ายกับคำว่า นันทนาการ มากที่สุด และในความหมายของ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานก็ได้อธิบายภาษาต่างประเทศ RECREATION ประกอบไว้ร่วมกันกับคำนันทนาการในหน้า 876 เพื่อความกระจ่างชัดในความหมายคำว่า "นันทนาการ" ให้ความกว้างขวางยิ่งขึ้น มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้ข้อคิดและความหมายของคำเหล่านี้ดังนี้

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลกระทำในเวลาว่าง ด้วยความสมัครใจ เพื่อเป็นการสร้างสิ่งที่เสียไปให้กลับมาใหม่ (จรินทร์ ธานีรัตน์. 2528)

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะ หรือ สภาพแวดล้อมนั้น แต่ข้อนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสนใจ และประสบการณ์ของแต่ละคน นันทนาการเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงออกในกิจกรรมนั้น ด้วยความสนใจ ความต้องการก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา (สมบัติ กาญจนกิจ และคนอื่น ๆ. 2520)

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับมนุษย์ที่ก่อให้เกิดความสนใจ และประสบการณ์ของแต่ละคน เพื่อความงอกงามของสัจการแห่งตน (ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่. 2530)

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่ทำในเวลาว่างเป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับการทำงาน นันทนาการของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน ซึ่งจะแปรผันไปตามรสนิยม เวลา อายุ และความต้องการของแต่ละบุคคล (Butler. 1959)

จากการศึกษาความหมายของนันทนาการ สรุปดังนี้ นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่กระทำในเวลาว่างด้วยความสมัครใจ ก่อให้เกิดความพึงพอใจ สนุกสนาน และช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. จุดมุ่งหมายของนันทนาการ

จุดมุ่งหมายของนันทนาการมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ มนุษย์เราเกิดมามีโครงสร้างของร่างกายที่เห็นด้วยตาเปล่าภายนอก และมีส่วนที่เป็นอวัยวะภายในอีกมากมายมีระบบการทำงานที่อัจฉริยะ อวัยวะแต่ละส่วนต่างมีหน้าที่ซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ถ้าหากส่วนใดทักหน้าที่ ผิดปกติ หรืออวัยวะส่วนนั้นไม่แข็งแรงเท่าที่ควร ก็อาจเกิดการแทรกแซงของโรคคนานาชนิด ทางด้านจิตใจก็พลอยผิดปกติไปด้วย ทุกคนจึงจำเป็นต้องพัฒนาร่างกายให้แข็งแรงเพื่อจิตใจอีกด้วย ดังคำกล่าว "จิตใจที่ดีย่อมอยู่ในร่างกายที่แข็งแรง" (A SOUND MIND IN A SOUND BODY)
2. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมนันทนาการของนันทนาการจะช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี เช่น เราสนใจในเรื่องของศิลปะ และการดนตรี เราก็เกิดมีแรงผลักดันภายในเรื่องของความเข้าใจ และความซาบซึ้งในศิลปะ และการดนตรี เกิดเป็นแนวคิดเกิดเป็นแรงบันดาลใจ เกิดจินตนาการการสร้างสรรค์ มองโลกที่เราอยู่อย่างสุนทรีย์ แล้วบุคคลนี้จะมีบุคลิกภาพเช่นไร กิจกรรมของนันทนาการอื่นอีกมากมาย ต่างมีจุดมุ่งหมายให้พฤติกรรมไปต่าง ๆ กัน ที่จะทำให้มีบุคลิกภาพในทางเชิงบวก
3. เพื่อการพัฒนาในด้านมนุษยสัมพันธ์ กิจกรรมนันทนาการแต่ละประเภท จะต้องมีการมีส่วนร่วมกิจกรรม เป็นกลุ่ม เป็นทีม เป็นคณะ หรืออย่างน้อยก็ต้องสองคนขึ้นไป การทำกิจกรรมร่วมกันแต่ละประเภทก็จำเป็นต้องใช้หลักในการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา สิ่งที่เราไม่ชอบคนอื่นก็คงไม่ชอบเช่นกัน การทำงานร่วมกัน การมีกิจกรรมร่วมกัน บางครั้งต้องมีจริยธรรม เมตตาธรรม การเสียสละซึ่งกันและกันอย่างสูง จึงทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมกลุ่มนั้น ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานเบื้องต้นที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีเพื่อนฝูงมากมาย และมีความสุขรอบตัว
4. เพื่อการพัฒนาให้เป็นพลเมืองดีต่อครอบครัว สังคม ชุมชน และประเทศชาติ ในที่สุด กิจกรรมนันทนาการจะช่วยให้ครอบครัว สังคม ชุมชน มีความรัก ความอบอุ่น ความสามัคคี มีทัศนคติที่ดีร่วมกัน เพราะกิจกรรมนันทนาการจะช่วยเป็นสื่อเชื่อมความสัมพันธ์ ความเห็นอกเห็นใจกันและกัน มีคุณธรรม ไม่แบ่งชั้นวรรณะ เชื้อชาติ และศาสนา สิ่งเหล่านี้ก็นับได้ว่าเป็นพื้นฐานอันหนึ่งที่จะพัฒนาให้มนุษย์เป็นคนที่ปรารถนาของประเทศชาติต่อไป (ชัชวาลย์ ช่อไสว. 2536)

สรุปว่า จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนันทนาการ ที่กล่าวมาทั้งหมด มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพของผู้เข้าร่วมกิจกรรม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีต่อกัน อันเป็นการสร้างคนให้เป็นพลเมืองที่ดีต่อสังคม

3. คุณลักษณะของกิจกรรมนันทนาการ มีดังนี้

1. กิจกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นกิจกรรมทางกาย คือ ต้องใช้พลังงานทางกาย ประกอบกิจกรรม เช่น การเล่นเกม กีฬาต่าง ๆ
2. เป็นกิจกรรมทางจิตใจหรือทางสมอง คือ ต้องใช้พลังงานทางสมอง ใช้พลังงานในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ
3. กิจกรรมที่แสดงออกทางอารมณ์ คือ จะต้องมีส่วนร่วมในการกระทำสิ่งนั้น ๆ เช่น การฟังดนตรี ดูภาพยนตร์ ชมทิวทัศน์ ซึ่งผู้ร่วมแต่ละคนจะได้รับความสนุกสนาน ความประทับใจ ความพึงพอใจ ไม่เท่ากันทุกคน
4. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ มีเสรีภาพในการที่จะเลือกกิจกรรมที่ตนจะร่วม
5. ให้ความเสมอภาค และยุติธรรมต่อผู้เข้าร่วมอย่างเหมาะสมตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และกำลังทางเศรษฐกิจ
6. ไม่มีหน่วยกิต หรือ คะแนนทางวิชาการ
7. ได้รับความเห็นชอบตามอำนาจหน้าที่ของโรงเรียน
(ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่. 2527 ; สมบัติ กาญจนกิจ. 2535)

จากคุณลักษณะของกิจกรรมนันทนาการ ที่กล่าวมานี้ กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการแสดงออกทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด และอารมณ์ นอกจากนี้ ในการเข้าร่วมกิจกรรมต้องเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ให้ความเสมอภาค ไม่มีสิ่งตอรอง หรือข้อแลกเปลี่ยน

4. ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเด็ก และเยาวชน ก่อให้เกิดการพัฒนาการทางด้านความเจริญเติบโต ซึ่งเมื่อนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแล้ว จะก่อให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทุกคนมีสรีระวิทยาโครงสร้างของร่างกายสมบูรณ์ มีจิตใจแจ่มใส และร่าเริง มีอายุที่ยาวนาน
2. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิต และมีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันมิให้เด็กได้มีโอกาสดำเวลาไปบนทางที่มีขอบมิควร
3. เพื่อให้เด็กรู้จักระเบียบวินัย หน้าที่ความรับผิดชอบ
4. เพื่อให้มีความร่วมมือ ประสานงานในกลุ่มที่มีความสนใจร่วมกัน
5. เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และฝึกความเป็นพลเมืองดีของชาติ
6. เพื่อให้เด็กได้ค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้นไปด้วย
7. เพื่อให้เด็กมีความสามัคคีในหมู่คณะ รักสถานศึกษา และมีขวัญดี
8. เป็นการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิดความสุขสนุกสนานที่จะทำงานที่ตนเองสนใจ
9. เพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนเอง
10. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ และรู้จักเคารพบุคคลอื่น
11. เพื่อช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง
12. เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรของนักเรียนให้ดีขึ้น (ชัชวาลย์ ช่อไสว. 2536 ; สมบัติ กาญจนกิจ. 2535)

สรุปว่า กิจกรรมนันทนาการมีประโยชน์ และคุณค่าหลายประการสามารถช่วยทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีสรีระร่างกายที่แข็งแรง จิตใจแจ่มใส มีบุคลิกภาพที่ดี รู้จักหน้าที่ และมีระเบียบวินัย การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ และเป็นการเสริมสร้างทักษะในด้านต่าง ๆ ต่อไป

5. ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการแบ่งเป็น 11 ประเภท ดังนี้

1. ศิลปหัตถกรรม (Arts and Crafts) เป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าร่วมต้องใช้มือกระทำ เช่น การฝีมือ การปั้น การวาดเขียน การแกะสลัก การจักสาน การประดิษฐ์ การเย็บปักถักร้อย งานฉลุ งานไม้ การประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น ที่เขี่ยบุหรี่ ที่รองจาน เครื่องมือจับปลา ที่เช็ดเท้า ประดิษฐ์อุปกรณ์การเล่น ฯลฯ และการนำวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ มาให้เป็นประโยชน์ และคหกรรมต่าง ๆ เป็นต้น แต่กิจกรรมนันทนาการยามว่าง ไม่ใช่อาชีพ ไม่หวังเลี้ยงชีพด้วยกิจกรรมดังกล่าว หวังเพียงความเพลิดเพลินเป็นที่ตั้ง
2. กิจกรรมทางพลศึกษา เกม กีฬา กรีฑา (Games, Sports and Athletics) กิจกรรมทางพลศึกษานั้นเป็นกิจกรรมหลักในกิจกรรมนันทนาการ เกม กีฬา ทุกชนิดจะเป็นประเภทเดี่ยว คู่ หรือทีม ทั้งในร่ม และกลางแจ้งรวมทั้งกีฬาทางน้ำ (Aquatic Sports) เช่น ว่ายน้ำ โปโลน้ำ กระโดดน้ำหรือระบำใต้น้ำ (Synchronized Swimming) ส่วนเกมก็เช่นเดียวกันที่เล่นเพื่อความสนุกสนานเพื่อการสังคม (Social Games) เช่น การเล่นเป็นหมู่ ปาร์ตี้เกม (Party Games) ถือเป็นกิจกรรมนันทนาการ ฉะนั้น กีฬาฟุตบอล รักบี้ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ซอฟบอล เบสบอล แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส (ปิงปอง) ฮอกกี้ ตะกร้อ มวย การต่อสู้ป้องกันตัว ห่วงยาง เทนนิส กายบริหาร ว่ายน้ำ แข่งเรือ โปโลน้ำ กระโดดน้ำ กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพตนเอง ยิมนาสติก แอโรบิคส์ กรีฑาทุกประเภท ฯลฯ กิจกรรมเหล่านี้เล่นด้วยความพอใจ ไม่มีใครบังคับ ไม่ใช่อาชีพไม่รับเงินตอบแทน เล่นด้วยความสมัครใจ กิจกรรมเหล่านี้ จึงจัดเป็นพวกกิจกรรมนันทนาการทั้งสิ้น (กีฬาสมัครเล่นทั้งหลายเป็นกิจกรรมนันทนาการ แต่กีฬาอาชีพไม่เป็นกิจกรรมนันทนาการ)
3. งานอดิเรก (Hobbies) คนส่วนมากเข้าใจว่างานอดิเรก คือ กิจกรรมนันทนาการแต่ความจริงไม่เป็นเช่นนั้น สมมุติว่ากิจกรรมนันทนาการมีอยู่ 1 ส่วน งานอดิเรก เป็น 1 ส่วนใน 11 ส่วนเท่านั้น งานอดิเรกเป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาว่างเช่นกัน เช่น ทาสวน ครีว สวนดอกไม้ ถ่ายภาพเก็บวัสดุเล่น เก็บสะสมแสตมป์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม Dr. John H. Jenny ได้เขียนไว้ในหนังสือ Introduction to Recreation ไว้ว่า งานอดิเรกนั้นมีหลักควรพิจารณาอยู่ 2 ประการคือ

(1) งานอดิเรกประเภทเก็บสะสม (Collecting Hobbies) ได้แก่ การเก็บสะสมสิ่งของต่าง ๆ เช่น การเก็บสะสมแสตมป์ รูปภาพ ภาพวิว ภาพดารานาฏศิลป์ ภาพโบราณวัตถุ เหรียญสตางค์ และธนบัตรรุ่นต่าง ๆ สะสมของเก่า เครื่องลายคราม สะสมป้ายทะเบียนรถยนต์ สะสมพันธุ์ไม้ สะสมของป่า ของทะเล และปลาชนิดต่าง ๆ เป็นต้น การเก็บสะสมดังนี้ถือเป็นงานอดิเรกชนิดหนึ่ง

(2) งานอดิเรกประเภทสร้างสรรค์ประดิษฐ์ (Creative Hobbies) กิจกรรมประเภทสร้างสรรค์ประดิษฐ์ บางคนประดิษฐ์ของใช้ วาดภาพ ตัดแปลงตกแต่งบ้านเรือน เรือนกกล้วยไม้ ประดิษฐ์เครื่องใช้ แกะสลักของเล่น ประเภทจุ่มกระฉิมน่ารัก ทำหุ่นตุ๊กตา เป็นต้น เพื่อให้ความเพลิดเพลินเจริญตา เป็นต้น การประดิษฐ์สร้างสรรค์ อันมีผลโดยตรงต่อความสุข ความพอใจเพลินเพลิน

4. ดนตรี (Music) และการร้องเพลง กิจกรรมดนตรีทุกชนิดที่ให้ความบันเทิงแก่ผู้เล่น และผู้ฟัง จะเป็นดนตรีสากล ดนตรีประเภทเบา ๆ หรือคอนเสิร์ต ดนตรีไทย ดนตรีพื้นเมือง กิจกรรมพวกร้องเพลงหมู่ ร้องเดี่ยว เพลงพื้นเมือง เพลงไทย เพลงสากล เพลงร่ำวง เล่นดนตรี แต่งเพลง ร้องเพลง แผ่นเสียง รวมความแล้ว กิจกรรมทุกประเภทที่ให้ความรื่นเริงบันเทิงแก่ผู้เข้าร่วม

5. การฟ้อนรำ การเต้นรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ (Dance) กิจกรรมทั้งหลายที่เคลื่อนไหวด้วยเสียงดนตรี วิชาดนตรีเป็นจังหวะ การเต้นรำพื้นเมือง (Folk Dance) แบบต่าง ๆ ทั้งของไทย และนานาชาติ นาฏศิลป์ รำวง รำไทย ฟ้อนเจี้ยว ฟ้อนเล็บ เต้นกำรำเคียว รำวง แข่งต่าง ๆ รำแม่บท รำมาตรฐาน เต้นอินเดียแดง เต้นรำสากล (Modern Dance) บัลเลต (Ballet) ฯลฯ กิจกรรมประเภทมีทั้งร้องทั้งเล่นผสมกัน เช่น ร้องรำเอนรำ ร้องลำตัด เพลงพวงมาลัย เป็นต้น

6. ละคร ภาพยนตร์ การแสดง (Drama) การเล่นละครทุกชนิด เช่น ละครพื้นเมือง ละครทางวรรณคดี (Folklore) ละครชาตรี ละครนาฏศิลป์ ละครรำ ละครร้อง มโนห์รา โขน หนังตะลุง หนังใหญ่ หุ่นกระบอก อุปรา (Opera) ทั้งของไทยและสากล ภาพยนตร์ การแสดงต่าง ๆ ที่ให้ความเพลิดเพลินสนุกสนานแก่ผู้ดูและผู้ชม ควรจัดให้อยู่ในกิจกรรมประเภทนี้

7. กิจกรรมนันทนาการภายนอกเมือง (Outdoor Recreation) กิจกรรมนอกเมือง ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการที่ใช้ธรรมชาติป่าไม้ น้ำตก หาดทรายชายทะเล เป็นองค์ประกอบ ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการประเภทนี้ ได้แก่ การออกศึกษาธรรมชาติ สถานที่สวย ๆ งาม ๆ น้ำตก สวนพฤกษชาติ ชมวนอุทยาน ตามอากาศชายทะเล ปีนเขา เทียวป่าล่าสัตว์ ว่ายน้ำ พายเรือ ซิม้า จักรยาน อยู่ค่ายพักแรมเดินทางไกล ปิกนิก เป็นต้น กิจกรรมประเภทนี้บุคคลต้องการหาความเพลิดเพลินกับธรรมชาติ นอกเมือง สวนสาธารณะ และสวนอุทยานแห่งชาติ

8. วรรณกรรม การอ่าน เขียน พูด (Reading, Writing and Speaking) กิจกรรมต่าง ๆ ในทางวรรณกรรม เช่น วรรณคดี อ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ อ่านหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร วารสาร เขียนจดหมาย เขียนบทความต่าง ๆ การอภิปราย ทัศนะที่ กิจกรรมการอ่าน เขียน พูด ช่วยให้ผู้คนมีความคิดกว้างขวางมากขึ้น ทำให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ในสังคมดีขึ้น

9. กิจกรรมทางสังคม (Social Activities) กิจกรรมก่อให้เกิดประโยชน์ทางสังคมช่วยส่งเสริมโอกาส มนุษย์สัมพันธ์ ความเข้าใจ ความสามัคคีอันดีต่อเพื่อนมนุษย์ เช่น การทบปะสังสรรค์ สโมสร การรับประทานเลี้ยงในโอกาสต่าง ๆ งานบาร์ดี งานวันเกิด งานโอกาสพิเศษต่าง ๆ ที่ทุกคน มีโอกาสได้พบกัน มีกิจกรรมร่วมกัน

10. กิจกรรมพิเศษ (Special Events) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโอกาสเทศกาลพิเศษ ต้องมีการจัดเตรียมอาคารสถานที่ เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง วันเด็ก คริสต์มาส ตรุษจีน

11. การบริการอาสาสมัคร (Voluntary Services) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม เป็นการเสริมสร้างทักษะ และการสร้างคุณภาพชีวิต เช่น การบริการช่วยเหลือในสถานศึกษา หรือชุมชน บริการด้วยความสมัครใจ หวังความพอใจเป็นที่ตั้ง (เจริญทร์ ธานีรัตน์. 2528 ; สมบัติ กาญจนกิจ. 2535)

6. หลักทั่วไปในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

หลักทั่วไปในการจัดกิจกรรมนันทนาการดังนี้

1. นันทนาการที่ดีขึ้น ต้องบริการแก่ทุกคน ไม่คำนึงถึงเพศ วัย ยากดีมีจน ทุกพลภาพ มีโอกาสเข้าร่วมทั้งสิ้น
2. นันทนาการที่ดีนั้น ต้องยึดเอาความต้องการ ความสนใจ และทรัพยากร ของชุมชนนั้น เป็นสิ่งสำคัญ
3. การจัดนันทนาการนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์กับองค์การทั้งฝ่ายรัฐบาล และ เอกชนที่มีส่วนรับผิดชอบในกิจกรรมนันทนาการ เช่น ลูกเสือ อนุศาสนาจารย์ บริษัทสมาคมต่าง ๆ
4. การจัดนั้น ต้องเป็นกระบวนการวิธีการที่ต่อเนื่อง และมีวิธีการปรับปรุงแก้ไข โครงการนั้นเป็นระยะ ๆ ไป เพื่อให้โครงการทันสมัยอยู่เสมอ
5. โครงการนั้นต้องทำให้ทุกคนทราบเพื่อจะได้รับรู้ถึงความสำคัญ และรายการ ที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นขั้น ๆ โดยใช้สิ่งพิมพ์หรือหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ แจ้งให้ทุกคน ทราบ
6. โครงการนั้นต้องเป็นโครงการที่เปิดโอกาส และให้บริการแก่องค์การ ใกล้เคียงอื่น ๆ ที่จะดำเนินงานขึ้นใหม่ โดยใช้คณะกรรมการที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการ
7. โครงการนันทนาการที่ดีจะต้องไม่ขัดกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศีลธรรมอันดีงามของชุมชนนั้น ๆ ด้วย
8. โครงการต้องส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตย (Democratic Process) ให้ทุกคนเลือกเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นโดยเสรี
9. โครงการต้องส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างพัฒนาการทางกาย ทางอารมณ์ สังคม และจิตใจ
10. โครงการจัดให้สอดคล้องตามภูมิภาคฤดูกาล
11. โครงการที่ดีนั้นต้องมีการโฆษณา ชักชวน ให้ความรู้ให้กับบุคคลเข้าร่วม
12. โครงการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการของผู้เข้าร่วม เพื่อส่งเสริมความ สมดุลแห่งความบันเทิงของผู้เข้าร่วม

13. โครงการนั้นควรจะเป็นรูปของชุมชน องค์การ สมาคม เป็นต้น
มีผู้ดำเนินงาน
14. โครงการนั้นต้องมีการวัดผลอยู่เสมอ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ
15. โครงการแต่ละอย่างต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างดี (จรินทร์ ธานีรัตน์.
2528)

สรุปว่า หลักในการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ดี ควรคำนึงถึงความเสมอภาค ความต้องการ หรือความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่ขัดต่อวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม กิจกรรมต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพโครงการ และเสริมสร้าง พัฒนาการทั้ง 5 ด้านของมนุษย์ ซึ่งในการจัดกิจกรรม ควรมีการวัดและประเมินผลเพื่อทำให้ทราบข้อมูล สภาพปัญหา และสามารถนำไปพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปได้

7. การวัดและประเมินผลทางนันทนาการ

ผู้นำนันทนาการ จะต้องมีความรู้ความสามารถในการประเมินผลโครงการ นันทนาการได้ เพื่อเป็นการตรวจสอบ หรือศึกษาถึงการบริหารความสนใจในการร่วมกิจกรรม การดำเนินงานของผู้จัดและผู้เข้าร่วมโครงการ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวัด ประเมินผล อย่างต่อเนื่องโครงการ เพื่อส่งเสริมแนวทาง และความเป็นมาตรฐาน

ปัจจัยที่ควรจะมีการวัด และประเมินผลเหล่านั้นนันทนาการ ดังนี้

1. พื้นที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก
2. โครงการ กิจกรรม และการบริการต่าง ๆ
3. กาลังคน เช่น เจ้าหน้าที่ พนักงานประจำ หรือชั่วคราว รวมทั้งกลุ่ม
อาสาสมัคร
4. การบริหาร และการจัดการอย่างเป็นระบบ
5. ผลของกิจกรรมและการบริการที่มีต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนในการประเมินผล

1. ศึกษาทัศนคติ ความต้องการ และความสนใจของผู้เข้าร่วม เพื่อเป็นตัวเลือก กิจกรรมตามความสนใจ และความต้องการ เช่น การตั้งคำถาม การหาแหล่งข้อมูล
2. การตั้งวัตถุประสงค์ในการวัด และประเมินผล
3. ประเมินผลจากผู้ที่มีส่วนร่วม หรือส่วนเกี่ยวข้อง
4. เลือกวิธีการเก็บข้อมูล
5. การนำเสนอผลการรายงานที่เหมาะสม

การวัดและประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1. การประเมินผลแบบวัดปริมาณ
2. การประเมินผลแบบวัดคุณภาพ

การประเมินผลแบบวัดปริมาณ คือ การวิเคราะห์ และเสนอผลโดยใช้วิธีทางสถิติ บอกปริมาณตัวเลขที่เกี่ยวข้องออกมาในรูปของจำนวน หรือในรูปนามธรรม สามารถนับนำวจิตใจ ผู้บริหาร และคล้อยตามได้ ซึ่งจะมีข้อดี คือ เก็บข้อมูลง่าย ประหยัดใช้ควบคู่กับการประเมินเชิงคุณภาพได้ ใช้สถิติพื้นฐาน

การประเมินผลแบบวัดคุณภาพ คือ การเก็บข้อมูลสำรวจโดยตรง ต้องมีการสนทนาแบบกันเอง อาศัยการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ การเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ช่วย เช่น กล้องถ่ายรูป วีดีโอเทป สไลด์นามบรรยาย แบบละเอียด (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535)

สรุปจากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ การวัดและประเมินผลกิจกรรมนันทนาการ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพราะจะทำให้ทราบถึงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ และปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรม ถ้าไม่มีการวัดและประเมินผล ทำให้ผู้จัดกิจกรรมที่เข้ามาสานต่อในครั้งต่อไป ไม่ทราบปัญหา หรือ ข้อควรแก้ไข จึงควรให้ความสำคัญในการวัดและประเมินผลด้วย

8. การบริหารนันทนาการ

สำหรับการบริหารงานทางนันทนาการนี้เนื่องจากนันทนาการในประเทศไทยยังมิได้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง งานนันทนาการจึงกระจายจัดกระจายเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานของรัฐ เช่น

กรมประชาสัมพันธ์ กรมศิลปากร กรมพลศึกษา สำนักงานส่งเสริมเยาวชน การพัฒนาชุมชน และขององค์การเอกชน เช่น สมาคมบ้านพักเยาวชน สมาคม วาย เอ็ม ซี เอ วาย ดับ บลิว ซี เอ ซึ่งมีการจัดการบริหารที่แตกต่างกันออกไป และไม่ขึ้นแก่กัน จึงเป็นการยากที่จะศึกษาระบบการบริหารและดำเนินงาน ผู้เขียนได้นำเอาการจัดการและบริหารนันทนาการของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ศึกษาวิจัยจนเป็นที่ยอมรับในประเทศต่าง ๆ ว่ามีระบบการบริหารงานนันทนาการที่ก้าวหน้า และประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี จึงได้นำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทยต่อไป

การบริหารงานนันทนาการ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ปรัชญา และเบื้องหลังของทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนันทนาการ การเล่น และการใช้เวลาว่าง ซึ่งก็เหมือนกับการที่จะชี้เฉพาะลงไปว่าจะเริ่มวางรากฐานการหาสถานที่หาที่ตั้ง และปัญหาที่ว่านันทนาการแบบไหนที่เราจะรวมเอาไว้ด้วยกัน ถึงอย่างไรก็ตามองค์การเกี่ยวกับนันทนาการต้องคำนึงถึงการวางแผน การจัดการ และจุดมุ่งหมาย เพื่อจะได้มาซึ่งความมั่นคงขององค์การ และมีทุนที่จะนำไปซื้ออุปกรณ์อย่างเพียงพอ มีแผนบุคคล มีความมั่นคง มีวิธีการ และมีความฉลาดสามารถดัดแปลงให้เหมาะสมกับเหตุการณ์

การวางแผนและการวิจัย

มีการจัดตั้งสถานที่พักผ่อนหย่อนใจขึ้นแล้ว ต้องระมัดระวังและรอบคอบในการวางแผนการศึกษา หรือการสำรวจสภาพทั่ว ๆ ไป ควรมุ่งสู่ความต้องการ และความพอใจของบุคคล มีอุปกรณ์และความสะดวก เจ้าหน้าที่ เงินทุน และสิ่งต่าง ๆ ที่จะนำผลประโยชน์มาให้ตามที่ต้องการเหมาะสมในการดำเนินงานสิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะต้องประสบกับปัญหา และความจำเป็นต่าง ๆ เท่านั้น แต่จะต้องมีสิ่งที่จะช่วยให้ปัญหาและความจำเป็นเหล่านี้สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และเป็นรากฐานต่อกิจการที่มั่นคงสำหรับภายหน้า

จากสภาพการต่าง ๆ ที่ได้ศึกษา และตรวจค้นเกี่ยวกับการนันทนาการในสังคม อาจจะต้องอยู่ภายในขอบเขตจำกัด ซึ่งโดยมากจะประกอบด้วยข้อมูลเหล่านี้

1. สมาชิก (จำนวน อายุ เพศ ชนชาติ ความชอบ และอื่น ๆ)

2. ลักษณะของสังคม (ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ เศรษฐศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมวิทยา)

3. รัฐบาล (รูปแบบ สถานะภาพ อำนาจ การคลัง ทรัพยากร)
4. กฎหมาย (ที่ตั้ง อาณาเขต) มีความสัมพันธ์ต่อนันทนาการ
5. ที่อยู่อาศัย (บ้าน คลุหาสต์)
6. ปัญหาทางสังคม (สุขภาพ การลาหยุดงาน อุบัติเหตุ เวลาในการพักผ่อน)
7. ความสะดวกสบาย ตัวสมาชิก ความพร้อม ฐานะการเงิน โครงการ และบริการต่าง ๆ เช่น

ก. ด้านสาธารณะ มีส่วนสาธารณะ ชายหาด ป่า สนามกอล์ฟ สนามเด็กเล่น ห้องสมุด โรงมหรสพ

- ข. แผนกให้บริการสำหรับสมาชิกเลือกได้ตามความพอใจ
- ค. ด้านที่เกี่ยวกับการค้า เช่น ภาพยนต์ โบว์ลิ่ง สวนสนุก
- ง. คนงานของสมาคม และองค์การต่าง ๆ
- จ. สมาคมของศาสนาต่าง ๆ
- ฉ. สโมสรเอกชน

ในการเรียนรู้เกี่ยวกับความต้องการของสถานที่ที่จะให้การพักผ่อน ควรจะต้องเริ่มจากการสัมมนาเกี่ยวกับการนันทนาการ เช่น โดยทั่วไปคนมีความต้องการอะไรบ้างสิ่งเหล่านี้ จะต้องได้มาจากการบอกเล่าของบุคคลต่าง ๆ องค์ประกอบของรัฐ และการบรรจุหลักสำคัญ 4 ประการ ต่อไปควรมีการเสนอ หรือแนะนำให้รู้จัก การพักผ่อนตามสถานที่สาธารณะอย่างง่าย ๆ ถ้าจะเน้นในด้านความสะดวกสบายควรจะต้องกล่าวถึง หรือต้องมีการพูดกันถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ที่จะต้องพิจารณาในการวางแผนที่จะให้มีสถานที่บริการด้านนันทนาการในด้านสถานที่ และการเตรียมงานก็ต้องมีหัวหน้าหน่วยงาน และแผนงาน ท้ายที่สุดโดยธรรมดา ก็ต้องรวมถึงหลักในการปกครอง ซึ่งหมายถึงกฎเกณฑ์ในสังคมนั้น ๆ แผนกการเงิน ตำแหน่งการทำงานของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ หัวหน้าของแต่ละหน่วย ให้ความสำคัญกับสโมสรในข่ายเดียวกัน และมีหน่วยงานที่จัดให้มีการสัมพันธ์ระหว่างสมาคมต่าง ๆ

แผนภูมิ แผนภาพ และรูปภาพต่าง ๆ มักมีประโยชน์ในการแสดงปัญหา เงื่อนไข และความต้องการเสมอ จากข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการ การอบรม การวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการ ความแตกต่างและการหาข้อบกพร่องนั้น การหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับการยอมรับในมาตรฐานของอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความยากง่าย โปรแกรม เงินทุน บุคคล และชุมชนแต่ละขนาด หรือประเมินข้อมูลในภาวะต่าง ๆ จากการสำรวจได้ยอมรับถึงความต้องการส่วนใหญ่ การบริการ และการกำหนดความรับผิดชอบ ซึ่งควรให้การบริการนี้ได้มาจากการประชุมถึงเรื่องความต้องการในบางกรณีการศึกษา หรือการสำรวจรายชื่อแนะนำหรือสืบค้นรากฐานของกฎเกณฑ์ ซึ่งออกมาในรูปแบบของการศึกษาซึ่งรวมถึงการกำหนดก่อนหลัง การแสดงปัญหา ความต้องการ และการจัดการซึ่งควร จะได้รับความสนใจ จากการสำรวจและการศึกษาบางอย่างรวมทั้งการแนะนำ และการสนับสนุน คำแนะนำ

การศึกษาและการสำรวจไม่ได้รวมถึงลักษณะของนันทนาการชุมชน บางกรณีก็เกี่ยวข้องเฉพาะโปรแกรมซึ่งเป็นภาวียุคทุนในด้านอื่น การศึกษาและการสำรวจมีจุดมุ่งหมายที่จะแบ่งเบาปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาการเพิ่มขึ้นของเยาวชนซึ่งหลีกเลี่ยงหน้าที่ในบางสภาพการณ์ การศึกษาจะเกี่ยวข้องกับการจัดการช่วยเหลือในการก่อสร้างของนันทนาการอย่างง่าย ๆ ความคิดที่จะเริ่มสำรวจและศึกษานั้น ได้มาจากความแตกต่างของแต่ละแหล่ง แต่ผลของการบริการทางด้านนันทนาการนี้จะต้องก้าวหน้าด้วยการทำงานอย่างรอบคอบ อย่างไรก็ตาม การสำรวจทางด้านนันทนาการเป็นรากฐานของการปฏิบัติงาน โครงการสำรวจ และการศึกษา นี้ถูกเสนอขึ้นมาตามลักษณะที่เป็นอยู่ ปัญหาที่แท้จริงของการปรับปรุงภาวะโดยผ่านการวางแผน จะได้รับผลดีที่สุด โครงการนี้ต้องการความรู้ความสามารถที่จะไปสู่ระบบและผลของการแสดงออกทั้งหมดนี้เป็นรากฐานซึ่งขึ้นอยู่กับารถถกเถียงซึ่งตามมาก็หลัง การวางแผนงานไม่คงที่ จะต้องดำเนินต่อไปโดยเพิ่มความระมัดระวังและโดยความคิดที่กว้างขวางสุขุม มั่นคง รวมถึงการแสดงออกด้วย ส่วนที่สำคัญที่สุดของการวางแผนคือ การวิจัยในนันทนาการทุกระยะ

คณะผู้ทำงาน

ประกอบด้วยผู้แนะนำและผู้ดำเนินการเล่น

หน้าที่ส่วนใหญ่ของผู้แนะนำ คือ การนำ แนะนำสิ่งเร้า และแนะนำผู้ดำเนินการเล่น กฎเกณฑ์ การเมือง ติดตาม และวิธีพิจารณา แก้ไขปัญหาทั้งหลายก่อนที่จะหาทั้งหลายจะชำนาญ เขาประเมินการทำงานของผู้นำ เวลาของผู้แนะนำส่วนมากให้กับเรื่องราวของการวางแผน โปรแกรมธรรมดา และการเป็นผู้นำที่ดีของฝ่ายบริหาร เป็นที่ประจักษ์ว่า ผู้แนะนำต้องปรับตัว ในการเป็นผู้นำอย่างดีที่สุด เมื่อกลุ่มของผู้ดำเนินการเล่น ผู้แนะนำควรกำหนดความรับผิดชอบ พื้นฐานของ "หน้าที่" หรือ "ความเชี่ยวชาญ" (ผู้แนะนำความแข็งแรงทางกีฬา ผู้แนะนำกิจกรรมผู้ใหญ่ และเด็ก ผู้แนะนำการอยู่ค่ายพักแรม ผู้แนะนำของบทธละคร หรือดนตรี ผู้แนะนำเกี่ยวกับกีฬาทางน้ำ ผู้แนะนำสถานที่เล่น

หน้าที่สำคัญของผู้ดำเนินนันทนาการคือ การวางแผน การจัดระเบียบ การดำเนิน กิจกรรม การประเมินผลโปรแกรมนันทนาการ รวมทั้งการประเมินผลกิจกรรม และความเหมาะสม ด้วยเหตุนี้จะต้องค้นคว้าสิ่งที่นำเสนอในด้านนันทนาการเพื่อเสนอให้แก่สมาชิก ผู้นำนันทนาการยัง ต้องมีความรู้ทางด้านเทคนิค และความสามารถที่จะสนองความต้องการของสมาชิก

บุคคลทั้งหมดที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้ดำเนินนันทนาการ ต้องทำหน้าที่เกี่ยวกับผู้บริหารเป็น การประสานงานไปยังสมาชิกว่า พวกเขาต้องการทำอะไร ทำอย่างไรในกลุ่ม ความรับผิดชอบ ของกรรมการบริหารงานนี้ขึ้นอยู่กับผู้นำนันทนาการที่จะมอบหมายบริหารและปกครอง แต่ความ รับผิดชอบ และความสำเร็จของงานนี้ขึ้นกับทุกคน

ผู้นำทางนันทนาการ ซึ่งมีองค์ประกอบต่าง ๆ จะขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบ ตำแหน่งงานและคำสั่ง องค์ประกอบและหน้าที่ของการเป็นผู้นำในด้านนันทนาการประกอบด้วย ดังนี้

1. การบริหารเกี่ยวกับรายการ เงินทุน อุปกรณ์ สิ่งที่ต้องงใช้ คนงาน และ อาสาสมัคร
2. การช่วยเหลือของบุคลากร (ทั้งอาสาสมัคร และโดยอาชีพ) รายการ เงินทุน และสิ่งจำเป็นที่ต้องงใช้
3. การจัดการและนำมาใช้ของรายการ การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

4. การประเมินค่าของรายการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก
5. มาตรฐานรายการ บริการ และความชอบในบางสิ่ง
6. ประยุกต์นโยบายและระเบียบวินัย
7. การกระตุ้นให้สาธารณชนมีความสัมพันธ์รู้จักกัน
8. การสำรวจและขอความอุปถัมภ์ในด้านการเงินและด้านกฎหมาย
9. ผู้แทนที่มีความสนใจร่วมกัน เป็นตัวแทนร่วมกัน และอยู่ในองค์การเดียวกัน
- การจัดระเบียบสำหรับกิจกรรมนั้นแทนการมีดังต่อไปนี้

1. ควรจะใช้แหล่งทั้งหมด ทั้งทางกายภาพ ทางการเงินและมนุษย์ให้เป็น

ประโยชน์

2. คณะกรรมการซึ่งเป็นผู้จัด โปรแกรมที่สมดุสยควรจะจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ

ให้แก่สมาชิกทุกวัยทุกกลุ่ม

3. ความรับผิดชอบในการจัดระบบต่าง ๆ ควรจะชัดเจนและเจาะจงอย่าง

ละเอียดละออ

4. พึงส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ในการร่วมมือกันในบรรดาหน่วยงานหรือตัวแทนต่าง ๆ

5. การจัดดำเนินงาน ควรมีการแสดงให้เห็นสาธารณชน และหน่วยงานต่าง ๆ

ซึ่งเป็นแหล่งที่เน้นหนักการจะแทรกซึมเข้าไป และทำให้การเน้นหนักการได้รับการพัฒนามากขึ้น

6. ในงานเน้นหนักการบริหาร ผู้รับผิดชอบ และกลุ่มคณะกรรมการทางด้าน

เน้นหนักการ ที่มีคุณภาพได้รับการฝึกและอบรมเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

7. การบริหารที่มีประสิทธิภาพควรจะได้รับพิจารณาเป็นอันดับแรก เพื่อความ

เหมาะสมแก่การบริหาร และการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ การจัดระเบียบองค์กรหรือจุดเด่นที่น่าสนใจ

8. เน้นหนักการควรจะเป็นการจัดนำวิถีทางที่ไม่ขัดขวางการแสดงออก การเจริญ

เติบโต และการพัฒนาการที่เป็นอิสระ

9. เน้นหนักการควรจะได้รับหลักประกันในการดำเนินงาน และได้รับการอุดหนุน

ทางการเงินจากกองทุน ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงจุดประสงค์ และค่าใช้จ่าย โดยจะต้องยอมให้สาธารณชนตรวจสอบ การเน้นหนักการรวมทั้งประโยชน์ของแหล่งกายภาพต่อมนุษย์บนรากฐานของคุณค่าตัวมันเอง

สิ่งอำนวยความสะดวกและอาคารสถานที่

กิจกรรมกลางแจ้งและในร่ม เป็นความต้องการของกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมทั้งหมดไม่เจาะจงความสะดวกสบาย แต่กิจกรรมเหล่านั้นก็มีความง่าย เช่น การเดินทางไกล สามารถเดินทางได้ทุกเวลาไม่จำกัดความสะดวกหรือความยากง่าย บางครั้งกิจกรรมนันทนาการจัดเตรียมเพื่อความประสงค์อื่นได้ เช่น ทางด้านโรงยิมส์ โปรแกรมนันทนาการจะสำเร็จได้เมื่อมีการวางแผน ปรับปรุงซ้ำให้เป็นประโยชน์ได้ แผนภูมิสำหรับนันทนาการจะตอบสนองความต้องการความง่าย ไม่มีที่สิ้นสุดในตัวของมันเอง ต้องพิจารณาในแง่พลศึกษา

พื้นที่สำหรับกิจกรรมนันทนาการต้องมีการวางโครงการ เพื่อสนองความต้องการ ถ้าพื้นที่สำหรับเด็กเล็ก ก็ต้องมีความปลอดภัยสำหรับเด็ก ถ้าเป็นการตั้งค่าย แล่นเรือ การยิงปืน จะต้องมีความปลอดภัยโดยเฉพาะโปรแกรมนั้น ๆ

ประเภทของพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ขอบเขตของนันทนาการ และสิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งบริการแก่บุคคลที่น่าสนใจ และโปรแกรมที่จัดขึ้นนั้นมีแนวโน้มจากพวกสิ่งอำนวยความสะดวกชนิดง่าย ๆ ที่พบในกิจกรรมนันทนาการก็คือ แหล่งนันทนาการกลางแจ้ง เช่น สนามกีฬา สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ที่เล่นกลางแจ้ง สระว่ายน้ำ สถานที่รับประทานอาหารกลางแจ้ง ฯลฯ สิ่งอำนวยความสะดวกภายใน เช่น ห้องประชุม ห้องเต้นรำ ห้องสมุด ห้องงานอดิเรก ดิ깅นันทนาการ ฯลฯ

ขอบเขตของความสะดวก

ความสะดวกสำหรับโปรแกรมนันทนาการจัดไว้ดีหรือไม่สามารถวัดได้โดยหลักที่จัดในรูปแบบต่อไปนี้

1. ความสะดวก สถานที่ การแก้ไขเพิ่มเติมสำหรับใช้ในการนันทนาการได้จัดทำแผนหรือยัง และได้จัดทำให้เหมาะสมแก่ความต้องการของโปรแกรมหรือยัง
2. การวางแผนอำนวยความสะดวก ได้ผนวกกับการจัดการวางแผนสถานที่หรือไม่

3. การจัดวางแผนการอำนวยความสะดวก พิจารณาเป็นระยะยาวได้สอดคล้องกับความต้องการนั้นหนาหรือไม่ว่ มีการรวบรวมโครงการเริ่มแรก สำหรับความเหมาะสมและการปรับปรุงหรือไม่

4. มาตรฐานได้ปรับปรุงอย่างรอบคอบหรือไม่ มีช่องว่างหรือไม่
5. ความสะดวกเหล่านี้เข้าถึงบุคคลที่ใช้หรือไม่
6. ได้วางแผนในการจำกัดค่าต่ำสุดของการสร้าง การปรับปรุงและการดำรงไว้

หรือไม่

7. ความสะดวกที่น่าสนใจ และสะดวกจริงหรือไม่
8. การบริหารงาน การควบคุมและความริเริ่มทำได้โดยง่ายหรือไม่
9. ความสะดวกได้จัดไว้สำหรับการใช้หลาย ๆ แห่งหรือไม่
10. การใช้บริการสามารถทำได้ภายในเวลาที่จำกัดหรือไม่
11. สุขภาพและสวัสดิภาพของผู้ใช้ได้รับการปกป้องหรือไม่
12. แหล่งทางธรรมชาติได้ใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดหรือไม่
13. ความสะดวกได้จัดและทำขึ้นเพื่อจัดสิ่งรบกวนต่อบุคคลหรือไม่
14. ความสะดวกนี้ได้จัดในแง่ความสะดวกและสุขาภิบาลหรือไม่
15. บริการความสะดวกได้จัดให้เป็นอย่างดีหรือไม่

การเงิน

โปรแกรมนั้นหนาการณ์มั่นคงและมีประสิทธิภาพต้องอาศัย แหล่งหมุนทางการเงินที่กว้าง และให้ความอุปถัมภ์สืบเนื่องกันไป เงินทุนจำเป็นแก่การเช่าสถานที่ ซื้อสิ่งของเพื่อการก่อสร้าง การทำงาน และการอำนวยความสะดวกรวมทั้งการซื้ออุปกรณ์ จ่ายค่าจ้าง และจ่ายให้แก่งานอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้นหนาการณ์

งบประมาณและการบัญชี

ความเสมอภาคมีความสำคัญเท่า ๆ กับเสี่ยงของการสนับสนุนทางการเงิน เป็นเรื่องราวของการออกเสียงงบประมาณ และการบัญชีในขั้นตอนการ งบประมาณหมายถึง ขบวนการของการประมาณราคาของการสนับสนุนทางการเงิน เพื่อให้ใช้เวลาตามปกติ หนึ่งปีสำหรับรากฐานทางการเงินที่ต้องการ และเงินที่ถูกแจกจ่ายสำหรับจุดประสงค์ที่แน่ชัด มักเป็นงบประมาณเพราะค่าใช้จ่ายถูกลดลงกับรายได้ และจากการวางแผนงาน และผลลัพธ์ จากการบริการ ส่วนการบัญชีเป็นการจัดการทำงานที่ควบคู่ไปกับงบประมาณ และหมายถึงคำสั่ง ง่าย ๆ ในการดำเนินงานของการอธิบายตามตัวเลข และรายงานรายได้และค่าใช้จ่าย ชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของงานในการสนับสนุนทางการเงิน ความรับผิดชอบ และจะขาดเสีย ไม่ได้ในรูปของการคำนวณ

การออกเสียงเรื่องงบประมาณจะมีตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การทำให้เหตุผลว่าเหมาะสมหรือดีและการอธิบายเรื่องราวอย่างเด่นชัดตั้งแต่ ขึ้นพื้นฐานขึ้นมาตามความต้องการ
2. การตีราคาประมาณค่าใช้จ่ายและรายได้ ก่อนกระแสเงินที่จะตามมา ในปีต่อไป
3. จำกัดงบประมาณในหน่วยมาตรฐานเพื่อบอกว่าเราทำอะไรไปแล้ว
4. ส่วนพวกค่าใช้จ่ายหลัก เช่น ส่วนบุคคลและการหดตัวของบริการต่าง ๆ โรคภัยที่กระแสของความฟุ้งรื่อง และข้อผูกมัด ทรัพย์สิน การจ่ายหนี้ในทางองนี้

งบประมาณบางอย่างถูกเตรียมไว้สำหรับโดยเฉพาะ คือ บ่งลงไว้ว่าเงินนี้จะใช้ ชี้อะไร ส่วนงบประมาณอื่น ๆ ถูกวางไว้เป็นต้น ทูกรากฐานของการกระทำ

ระบบบัญชีรายรับรายจ่ายจะต้องกระจายชัด และถูกต้องถ้าจะใช้สำหรับเป็นบัญชี รายจ่ายจำนวนค่าใช้จ่ายสำหรับการประชุม และการจัดหาภาพยนตร์เพื่อการช่วยเหลือด้าน การเงิน สิ่งนี้ทำให้ฝ่ายสถิติ และเอกสารเกี่ยวกับการบัญชีสามารถแสดงต่อผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา ซึ่งรวมถึงบันทึกการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รายรับ รายจ่าย และ รายละเอียดต่าง ๆ อสังหาริมทรัพย์ และสังหาริมทรัพย์ทุกอย่าง (สมบัติ กาญจนกิจ และ คนอื่น ๆ. 2520)

สรุป การบริหารนันทนาการจะต้องมีการวางแผนของงานมีการสำรวจหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนันทนาการ เพื่อเป็นรากฐานและความมั่นคงของงาน ในการทำงานจะต้องประกอบด้วยคณะทำงาน หรือบุคลากรในการจัดที่ดีมีคุณภาพ มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสม และมีงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งในสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างมีหลักการบริหารทางนันทนาการ เพื่อจะทำให้กิจกรรมนันทนาการมีคุณภาพ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ยังมีผู้ศึกษาไว้น้อยมาก สรุปได้ดังนี้

จากงานวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมนันทนาการในงานกลุ่มสังคมเพื่อพัฒนาเด็ก และเยาวชนของสถานสงเคราะห์เด็ก และเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ อดิษฐ์แบบสอบถามในการวิจัยจากเด็กและเยาวชนของกรมประชาสงเคราะห์ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่ง ผลปรากฏว่า จากการศึกษาความสนใจของเด็กอายุ 7 - 12 ปี และระดับอายุ 13 - 18 ปี เกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการแต่ละประเภทที่น่าสนใจ เด็ก 2 ระดับมีความสนใจแตกต่างกัน เด็กระดับอายุ 7 - 12 ปี สนใจกิจกรรมประเภทเกมส์ง่าย ๆ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิทาน การเชิดหุ่นมือ ระบายสี ปั้นดินน้ำมัน กีฬากลางแจ้ง เด็กระดับอายุ 13 - 18 ปี สนใจกิจกรรมประเภทกลางแจ้ง เช่น ฟุตบอล สนใจดนตรี เพลง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ การแสดง กิจกรรมเข้าจังหวะ ค่ายพักแรม หลังจากเข้ากลุ่มสังคมแล้ว เด็กมีความรู้สึกระหว่างนี้ คือ สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน และเจ้าหน้าที่ได้ดีขึ้น มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น (เพื่องฟ้า สิงหสกุลกร. 2527)

กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานคร อดิษฐ์แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานประถมศึกษาอำเภอ

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน เทศบาล และกรุงเทพมหานคร โดยสุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 3 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ครู-อาจารย์ร้อยละ 66.4 ที่เห็นด้วยว่า กิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ทุกคนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในโรงเรียนควรเป็นประโยชน์แก่นักเรียน กิจกรรมที่หมั่นนักเรียนสนใจ และเป็นกิจกรรมในด้านการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปัญหาและอุปสรรคเรื่องความสำคัญของการจัดกิจกรรมนันทนาการคือ ครู-อาจารย์ที่พาหน้าฝายกิจกรรมด้านนันทนาการในโรงเรียนไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ และงบประมาณ ขาดความร่วมมือ และการสนับสนุนจากผู้ร่วมงาน นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม และผู้จัดกิจกรรมมีความรู้ และทักษะด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการน้อย กิจกรรมไม่เร้าใจ และไม่สอดคล้องกับสภาพโรงเรียน และสภาพท้องถิ่น (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา. 2530)

งานวิจัยที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นความต้องการของเด็กกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างกันตามข้อจำกัดของเพศและอายุ นอกจากนี้ผู้จัดกิจกรรมยังมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการ จะช่วยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเด็ก แต่สิ่งสำคัญที่ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากปัญหาด้านบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ และงบประมาณ ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปกติโดยทั่วไป แต่ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทำให้ขาดข้อมูลในการนำไปพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม อันจะก่อให้เกิดประโยชน์มากขึ้นยิ่งขึ้นสำหรับการพัฒนาเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ใช้แบบแผนวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Design) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยมีลำดับขั้นตอนรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการรวบรวมข้อมูล
4. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมดได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ปีการศึกษา 2539 จำนวน 21 แห่ง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั้งหมดใน ปีการศึกษา 2539 จากสถานศึกษา 21 แห่ง จำนวน 42 คน
2. ครูผู้รับผิดชอบการสอนอยู่ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั้งหมด ในปีการศึกษา 2539 จากสถานศึกษา 21 แห่ง จำนวน 264 คน

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครู
<u>สถานศึกษาภาครัฐบาล</u>		
<u>สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา</u>		
โรงเรียนกาวิละอนุกุล	3	42
โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล	3	19
โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล	2	13
โรงเรียนสงขลาพัฒนาปัญญา	2	10
โรงเรียนศึกษาพิเศษนครสวรรค์	2	9
โรงเรียนศึกษาพิเศษนครราชสีมา	2	10
โรงเรียนศึกษาพิเศษภูเก็ต	2	6
โรงเรียนศึกษาพิเศษพิษณุโลก	2	4
โรงเรียนศึกษาพิเศษลพบุรี	2	6
โรงเรียนศึกษาพิเศษระยอง	2	4
โรงเรียนศึกษาพิเศษสุพรรณบุรี	2	2
โรงเรียนศึกษาพิเศษมุกดาหาร	2	4
โรงเรียนศึกษาพิเศษกาฬสินธุ์	2	4
<u>สังกัดกองโรงพยาบาลราชานุกูล กรมสุขภาพจิต</u>		
โรงเรียนราชานุกูล	3	21

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครู
สถานศึกษาภาคเอกชน		
<u>สังกัดมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย</u>		
<u>ในพระบรมราชูปถัมภ์</u>		
โรงเรียนปัญญาผู้พิการ	2	32
ศูนย์ฝึกเด็กปัญญาอ่อนประกาศาปัญญา	2	13
ศูนย์พัฒนาเด็กพิเศษในชุมชนบางเขน	1	5
ศูนย์พัฒนาเด็กปัญญาอ่อนวัยก่อนเรียนชุมชนคลองเตย	1	3
ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคเหนือ จ. เชียงใหม่	1	3
ศูนย์สงเคราะห์บุคคลปัญญาอ่อนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ. อุตรธานี	1	3
<u>สังกัดมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง</u>		
มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง	3	51
	42	264

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นใหม่ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีลักษณะให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในแต่ละสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert กำหนดระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จำนวน 44 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert กำหนดระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า ทฤษฎีหลักการและแนวคิดต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างขึ้น เสนอให้ประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมบริษัฏฯ นิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม เพื่อปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) แล้วนำไปแก้ไขให้ถูกต้อง
4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับครูที่สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 20 คน
5. หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมมีวิธีดำเนินการ และขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในการขอความร่วมมือเก็บข้อมูลกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
2. การส่งและรับคืนแบบสอบถามในครั้งนี้มี 2 ลักษณะ คือ
 - 2.1 ส่งและรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ในเขตกรุงเทพมหานคร
 - 2.2 ส่งและรับคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ในต่างจังหวัด โดยส่งแบบสอบถามพร้อมซองจำหน่ายที่อยู่ผู้ทำการวิจัย และติดแสตมป์เพื่อส่งกลับ
3. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งกลับคืนมา ถ้ายังไม่ครบทำหนังสือติดตาม และให้ส่งกลับภายใน 1 สัปดาห์ ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.22 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปในจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนนั้น ปรากฏมีคำตอบไม่สมบูรณ์ 9 ฉบับ ฉะนั้นจึงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.27

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X (Statistical Package for the Social Science) ในการประมวลข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่คำตอบสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนดังนี้
 - 1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ให้คะแนนตามรายชื่อ และคำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อแจกแจงความถี่
 - 1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้กำหนดค่าคะแนนคำตอบดังต่อไปนี้

มากที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 5

มาก ค่าคะแนนเท่ากับ 4

ปานกลาง ค่าคะแนนเท่ากับ 3

น้อย ค่าคะแนนเท่ากับ 2

น้อยที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 1

นำค่าคะแนนรวมของแต่ละข้อคำตอบมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยมีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยมีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยมีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยมีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้กำหนดค่าคะแนนคำตอบดังต่อไปนี้

มากที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 5

มาก ค่าคะแนนเท่ากับ 4

ปานกลาง ค่าคะแนนเท่ากับ 3

น้อย ค่าคะแนนเท่ากับ 2

น้อยที่สุด ค่าคะแนนเท่ากับ 1

นำค่าคะแนนรวมของแต่ละข้อคำตอบมาหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.4 แบบสอบถามตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ให้รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะที่ตรงกันแต่ละแบบสอบถาม นำมาจัดหมวดหมู่คำตอบ และสรุปเป็นปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มีหน้าที่ วุฒิทางการศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน และการผ่านการอบรมความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการทั้ง 5 ด้าน และประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดทั้ง 11 ประเภท โดยเปรียบเทียบจากระดับความคิดเห็น และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ในการแจกแจงความถี่ของประชากร ในแบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้ร้อยละ

1.2 ในการวิเคราะห์ค่าตอบของแบบสอบถามแต่ละข้อใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ในการศึกษาการกระจายของข้อมูล จากแนวนันท์เข้าสู่ศูนย์กลางของค่าตอบที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น ใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งจำแนกตามตัวแปร คือ หน้าที่ในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษาระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Science - X) เพื่อวิเคราะห์การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ และแปลความหมายข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลสำหรับการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรม
นันทนาการในสถานศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการ
จัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำแนกตามตัวแปร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อประเภทของกิจกรรม
นันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อประเภทกิจกรรม
นันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำแนกตามตัวแปร

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการในสถานศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สำหรับการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย เพื่อแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประมาณค่าไว้ดังนี้
ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหรือดำเนินการในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับ
มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับ
มาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับ
ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับ
น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยว่ามีการปฏิบัติหรือดำเนินการอยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

ความคิดเห็นต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัด

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยให้มีการจัดกิจกรรมน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสำหรับ
เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวนตามตัวแปร คือ หน้าที่ในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยวัด
ความถี่และค่าร้อยละ ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ตอบแบบสอบถามจำนวนตาม
สถานภาพส่วนตัว

สถานภาพ	ผู้บริหาร N=35		ครู N=229		ผู้บริหารและครู N=264	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>ระดับการศึกษา</u>						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	5.70	45	19.70	47	17.80
ปริญญาตรี	19	54.30	166	72.50	185	70.10
สูงกว่าปริญญาตรี	14	40.00	18	7.90	32	12.10
<u>ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน</u>						
ต่ำกว่า 2 ปี	0	0	43	18.80	43	16.30
2 - 5 ปี	5	14.30	61	26.60	66	25.00
5 ปีขึ้นไป	30	85.70	125	54.60	155	58.70
<u>การศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมนันทนาการ</u>						
เคย	26	74.30	152	66.40	178	67.40
ไม่เคย	9	25.70	77	33.60	86	32.60

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 70.10 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 58.70 และเคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 67.40

ผู้บริหารมีจำนวน รวม 35 คน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 54.30 รองลงมาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 85.70 รองลงมา 2 - 5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 และไม่มีผู้บริหารที่ปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 74.30 และไม่เคยศึกษาหรืออบรม จำนวน 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 25.70

ครูมีจำนวน รวม 229 คน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 รองลงมาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.90 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 รองลงมา 2 - 5 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 และต่ำกว่า 2 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 เคยได้รับการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 66.40 และไม่เคยศึกษาหรืออบรม จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 33.60

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรม
นันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา**

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรม
นันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้ศึกษาได้พิจารณาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติ
ปัญญา เป็นรายด้านและโดยส่วนรวม

การดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	3.35	0.52	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม	3.01	0.48	ปานกลาง
3. ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม	2.91	0.73	ปานกลาง
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	2.96	0.60	ปานกลาง
5. ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	2.89	0.90	ปานกลาง
รวม	3.02	0.46	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า โดยส่วนรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นว่าการ
ดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการ
ปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหาร และครูมีความ
คิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวนตามตัวแปร

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ครูศึกษาได้พิจารณา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งปรากฏผล ดังตาราง 4 - 7

ตาราง 4 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ละด้านจำนวนตามหน้าที่ยในการปฏิบัติงาน

การดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	3.61	0.38	มาก	3.31	0.53	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม	3.04	1.10	ปาน- กลาง	3.01	1.14	ปานกลาง
3. ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม	3.00	0.97	ปาน- กลาง	2.90	0.92	ปานกลาง
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	3.15	0.51	ปาน- กลาง	2.93	0.62	ปานกลาง
5. ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	3.00	0.90	ปาน- กลาง	2.87	0.90	ปานกลาง
รวม	3.16	0.37	ปาน- กลาง	3.00	0.47	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า โดยส่วนรวม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูซึ่งมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม

ตาราง 5 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ละด้านจำแนกตามระดับการศึกษา

การดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	3.51	0.49	มาก	3.27	0.54	ปาน-กลาง	3.61	0.35	มาก
2. ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม	3.12	1.12	ปาน-กลาง	3.01	1.11	ปาน-กลาง	2.89	1.12	ปาน-กลาง
3. ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม	2.93	0.98	ปาน-กลาง	2.96	1.01	ปาน-กลาง	3.16	1.08	ปาน-กลาง
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	3.03	0.64	ปาน-กลาง	2.91	0.61	ปาน-กลาง	3.12	0.40	ปาน-กลาง
5. ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	3.22	0.85	ปาน-กลาง	2.76	0.92	ปาน-กลาง	3.10	0.66	ปาน-กลาง
รวม	3.05	0.45	ปาน-กลาง	2.92	0.48	ปาน-กลาง	3.13	0.31	ปาน-กลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า โดยส่วนรวม ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม

ตาราง 6 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ละด้านจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

การดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ต่ำกว่า 2 ปี			2 - 5 ปี			5 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	3.42	0.45	ปานกลาง	3.26	0.50	ปานกลาง	3.41	0.54	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม	3.01	1.21	ปานกลาง	2.87	1.04	ปานกลาง	3.07	1.02	ปานกลาง
3. ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม	3.05	0.91	ปานกลาง	2.91	1.04	ปานกลาง	2.87	1.00	ปานกลาง
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	2.90	0.43	ปานกลาง	2.94	0.58	ปานกลาง	2.98	0.65	ปานกลาง
5. ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	3.01	0.86	ปานกลาง	2.85	0.94	ปานกลาง	2.86	0.90	ปานกลาง
รวม	3.05	0.34	ปานกลาง	3.01	0.45	ปานกลาง	2.93	0.49	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า โดยส่วนรวม ผู้บริหารสถานศึกษาและครูซึ่งมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกด้านเช่นกัน

ตาราง 7 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่ละด้านจำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

การดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	3.50	0.43	มาก	3.04	0.60	ปานกลาง
2. ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม	3.08	0.99	ปานกลาง	2.87	1.19	ปานกลาง
3. ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม	2.94	0.91	ปานกลาง	2.85	0.95	ปานกลาง
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	2.96	0.56	ปานกลาง	2.80	0.66	ปานกลาง
5. ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	3.09	0.84	ปานกลาง	2.46	0.89	น้อย
รวม	3.06	0.39	ปานกลาง	2.78	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า โดยส่วนรวม ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งมีโอกาสในการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม

**ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
ที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา**

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
ที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้ศึกษาได้พิจารณาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของคะแนนความคิดเห็น โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล
ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่
ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นรายประเภทและโดยรวม ซึ่ง
ปรากฏผลดังตาราง 8

3.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
ที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทุกประเภทเป็นรายข้อ ซึ่งปรากฏผล
ดังตาราง 9

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นรายประเภทและโดยรวม

ประเภทกิจกรรมนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ศิลปหัตถกรรม	3.26	0.81	ปานกลาง
2. กิจกรรมทางพลศึกษา	3.57	0.83	มาก
3. งานอดิเรก	3.11	1.07	ปานกลาง
4. ดนตรีและการร้องเพลง	3.29	1.03	ปานกลาง
5. การฟ้อนรำ เต้นรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ	3.50	1.00	มาก
6. ละคร การแสดง	3.35	1.06	ปานกลาง
7. นันทนาการนอกเมือง	3.76	1.07	มาก
8. วรรณกรรมการอ่าน เขียน พูด	2.65	1.08	ปานกลาง
9. กิจกรรมทางสังคม	3.62	1.08	มาก
10. กิจกรรมพิเศษ	4.22	0.86	มาก
11. การบริการอาสาสมัคร	3.34	1.10	ปานกลาง
รวม	3.37	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า โดยส่วนรวม ผู้บริหารสถานศึกษา และครูมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยเฉลี่ยทุกประเภทอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณากิจกรรมนันทนาการแต่ละประเภท พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมประเภทต่อไปนี้ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมพิเศษ นันทนาการนอกเมือง กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมทางพลศึกษา การฟ้อนรำ เต้นรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ นอกนั้นเป็นกิจกรรมที่ควรจัดอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่องิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
<u>ศิลปหัตถกรรม</u>			
1. การปั้น	3.78	1.08	มาก
2. การวาดเขียน	4.12	0.80	มาก
3. การแกะสลัก	2.52	1.11	ปานกลาง
4. การจักสาน	2.76	1.12	ปานกลาง
5. การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ	3.72	0.99	มาก
6. การเย็บปักถักร้อย	3.30	1.11	ปานกลาง
7. งานฉลุ	2.58	1.11	ปานกลาง
8. งานไม้	3.01	1.16	ปานกลาง
9. การประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น ที่รองจาน ที่เช็ดเท้า	3.53	1.22	มาก
<u>กิจกรรมทางพลศึกษา</u>			
10. เกมในร่ม	4.26	0.84	มาก
11. เกมกลางแจ้ง	3.99	0.90	มาก
12. กีฬาประเภทเดี่ยวหรือคู่ เช่น เทเบิลเทนนิส แบดมินตัน เปตอง	3.42	1.11	ปานกลาง
13. กีฬาประเภททีม เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล	3.27	1.17	ปานกลาง
14. กีฬาทางน้ำ เช่น ว่ายน้ำ ว่ายน้ำ กระโดดน้ำ	2.90	1.24	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
<u>งานอดิเรก</u>			
15. ประเภทเก็บสะสม เช่น สะสมรูปภาพ สะสมเหรียญ สะสมแสตมป์	2.88	1.16	ปานกลาง
16. ประเภทสร้างสรรค์ประดิษฐ์ เช่น ขອງไข่ ทำหุ่น ตุ๊กตา	3.34	1.13	ปานกลาง
17. ดนตรีสากล	3.27	1.22	ปานกลาง
18. ดนตรีไทย	3.18	1.22	ปานกลาง
19. เพลงประเภทต่าง ๆ เช่น เพลงพื้นเมือง เพลงไทย เพลงสากล เพลงร่ำวง	3.42	1.07	ปานกลาง
<u>การฟ้อนรำ การเต้นรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ</u>			
20. การเต้นรำพื้นเมือง	3.42	1.14	ปานกลาง
21. การเต้นรำสากล	3.18	1.20	ปานกลาง
22. กิจกรรมเข้าจังหวะ	3.89	1.09	มาก
<u>ละคร การแสดง</u>			
23. การเล่นละคร	3.19	1.10	ปานกลาง
24. จัดการแสดง	3.52	1.16	มาก
<u>นันทนาการนอกเมือง</u>			
25. ทัศนศึกษานอกสถานที่	3.97	1.09	มาก
26. ค่ายพักแรม	3.55	1.23	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
<u>วรรณกรรม การอ่าน เขียน พูด</u>			
27. การอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ	2.98	1.13	ปานกลาง
28. การเขียนบทความ	2.31	1.02	น้อย
<u>กิจกรรมทางสังคม</u>			
29. การจัดพบปะสังสรรค์ครู-ผู้ปกครอง-เด็ก	3.79	1.02	มาก
30. การจัดงานเลี้ยง เช่น งานปาร์ตี้ งานวันเกิด	3.45	1.13	ปานกลาง
<u>กิจกรรมพิเศษ</u>			
31. งานเทศกาลพิเศษ เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง วันเด็ก วันขึ้นปีใหม่	4.22	0.86	มาก
<u>การบริการอาสาสมัคร</u>			
32. บริการช่วยเหลือในสถานศึกษา	3.48	1.14	ปานกลาง
33. บริการช่วยเหลือชุมชน	3.20	1.18	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ควรจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เกมในร่ม เกมกลางแจ้ง งานเทศกาลพิเศษ การวาดเขียน ทักษะศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมเข้าจังหวะ การจัดพบปะสังสรรค์ครู ผู้ปกครองเด็ก การปั้น การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ ค่ายพักแรม การประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ การจัดการแสดง

กิจกรรมที่ควรจัดอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การเขียนบทความอย่างง่าย นอกนั้นเป็นกิจกรรมที่ควรจัดอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวนตามตัวแปร

การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้ศึกษาได้พิจารณาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของคะแนนความคิดเห็นซึ่งปรากฏผลดังตาราง 10 - 13

ตาราง 10 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวนตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ประเภทกิจกรรมนันทนาการ	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ศิลปหัตถกรรม	3.38	0.73	ปานกลาง	3.24	0.82	ปานกลาง
2. กิจกรรมทางพลศึกษา	3.53	0.70	มาก	3.57	0.84	มาก
3. งานอดิเรก	3.23	0.87	ปานกลาง	3.09	1.09	ปานกลาง
4. ดนตรีและการร้องเพลง	3.37	0.91	ปานกลาง	3.28	1.05	ปานกลาง
5. การฟ้อนรำ เต้นรำ และกิจกรรม เข้าจังหวะ	3.62	0.94	มาก	3.48	1.01	ปานกลาง
6. ละคร การแสดง	3.44	1.07	ปานกลาง	3.34	1.06	ปานกลาง
7. นันทนาการนอกเมือง	3.86	0.92	มาก	3.74	1.09	มาก
8. วรรณกรรมการอ่าน เขียน พูด	2.32	0.87	น้อย	2.70	1.10	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ประเภทกิจกรรมนันทนาการ	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9. กิจกรรมทางสังคม	3.65	0.98	มาก	3.62	1.09	มาก
10. กิจกรรมพิเศษ	4.20	0.83	มาก	4.22	0.86	มาก
11. การบริการอาสาสมัคร	3.34	0.86	ปานกลาง	3.34	0.74	ปานกลาง
รวม	3.42	0.64	ปานกลาง	3.36	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทุกประเภทโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเภท พบว่า ประเภทที่มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ การฟ้อนรำ เต้นรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ วรรณกรรมการอ่าน เขียน พูด

ตาราง 11 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามระดับการศึกษา

ประเภทกิจกรรม นันทนาการ	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ศิลปหัตถกรรม	3.11	0.62	ปานกลาง	3.27	0.84	ปานกลาง	3.40	0.85	ปานกลาง
2. กิจกรรมทางพลศึกษา	3.38	0.84	ปานกลาง	3.59	0.84	มาก	3.71	0.69	มาก
3. งานอดิเรก	2.94	1.07	ปานกลาง	3.12	1.05	ปานกลาง	3.34	1.12	ปานกลาง
4. ดนตรีและการร้อง เพลง	3.20	1.17	ปานกลาง	3.26	1.03	ปานกลาง	3.60	0.73	มาก
5. การพ้อนรำ เต้นรำ และกิจกรรมเข้า จังหวะ	3.32	1.03	ปานกลาง	3.48	0.98	ปานกลาง	3.89	0.98	มาก
6.ละคร การแสดง	3.28	1.05	ปานกลาง	3.31	1.04	ปานกลาง	3.73	1.16	มาก
7. นันทนาการนอกเมือง	3.97	1.00	มาก	3.65	1.10	มาก	4.08	0.88	มาก
8. วรรณกรรมการอ่าน เขียน พุด	2.56	1.06	ปานกลาง	2.72	1.08	ปานกลาง	2.36	1.05	น้อย
9. กิจกรรมทางสังคม	3.36	1.10	ปานกลาง	3.67	1.05	มาก	3.74	1.11	มาก
10. กิจกรรมพิเศษ	4.34	0.87	มาก	4.18	0.87	มาก	4.25	0.76	มาก
11. การบริการอาสา สมัคร	2.93	1.19	ปานกลาง	3.42	1.08	ปานกลาง	3.52	0.98	มาก
รวม	3.24	0.70	ปานกลาง	3.37	0.73	ปานกลาง	3.56	0.66	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งมีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทุกประเภทโดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเภท พบว่า ประเภทที่มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ นันทนาการนอกเมือง กิจกรรมพิเศษ ศิลปหัตถกรรม และงานอดิเรก

ตาราง 12 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติ

ประเภทกิจกรรม นันทนาการ	ต่ำกว่า 2 ปี			2 - 5 ปี			5 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ศิลปหัตถกรรม	3.57	0.86	มาก	3.19	0.92	ปานกลาง	3.20	0.71	ปานกลาง
2. กิจกรรมทางพลศึกษา	3.80	0.91	มาก	3.40	0.77	ปานกลาง	3.57	0.81	มาก
3. งานอดิเรก	3.29	1.22	ปานกลาง	3.22	1.15	ปานกลาง	3.02	0.98	ปานกลาง
4. ดนตรีและการร้องเพลง	3.36	0.94	ปานกลาง	3.24	1.24	ปานกลาง	3.29	0.96	ปานกลาง
5. การฟ้อนรำ เต้นรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ	3.67	1.07	มาก	3.48	1.06	ปานกลาง	3.46	0.95	ปานกลาง
6. ละคร การแสดง	3.58	1.08	มาก	3.13	3.13	ปานกลาง	3.39	1.02	ปานกลาง
7. นันทนาการนอกเมือง	3.79	1.10	มาก	3.54	1.20	มาก	3.85	0.99	มาก
8. วรรณกรรมการอ่านเขียน พูด	2.62	1.21	ปานกลาง	2.70	1.08	ปานกลาง	2.55	1.03	ปานกลาง
9. กิจกรรมทางสังคม	3.89	1.06	มาก	3.55	1.11	มาก	3.58	1.06	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ประเภทกิจกรรม นันทนาการ	ต่ำกว่า 2 ปี			2 - 5 ปี			5 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10. กิจกรรมพิเศษ	4.28	0.93	มาก	4.55	0.90	มาก	4.23	0.82	มาก
11. การบริการอาสาสมัคร	3.57	1.07	มาก	3.33	1.13	ปานกลาง	3.28	1.10	ปานกลาง
รวม	3.59	0.81	มาก	3.30	0.72	ปานกลาง	3.34	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยรวมทุกประเภทแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเภท พบว่า ประเภทที่มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ได้แก่ นันทนาการนอกเมือง กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมพิเศษ งานอดิเรก ดนตรีและการร้องเพลง วรรณกรรมการอ่าน เขียน พูด

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ประเภทกิจกรรมนันทนาการ	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ศิลปหัตถกรรม	3.28	0.73	ปานกลาง	3.22	0.95	ปานกลาง
2. กิจกรรมทางพลศึกษา	3.61	0.78	มาก	3.49	0.91	ปานกลาง
3. งานอดิเรก	3.17	1.05	ปานกลาง	2.99	1.10	ปานกลาง
4. ดนตรีและการร้องเพลง	3.30	1.05	ปานกลาง	3.28	0.99	ปานกลาง
5. การฟ้อนรำ เต้นรำ และกิจกรรม เข้าจังหวะ	3.52	0.95	มาก	3.44	1.10	ปานกลาง
6. ละคร การแสดง	3.48	0.98	ปานกลาง	3.09	1.18	ปานกลาง
7. นันทนาการนอกเมือง	3.90	1.01	มาก	3.47	1.13	ปานกลาง
8. วรรณกรรมการอ่าน เขียน พูด	2.60	1.07	ปานกลาง	2.74	1.11	ปานกลาง
9. กิจกรรมทางสังคม	3.64	1.07	มาก	3.58	1.08	มาก
10. กิจกรรมพิเศษ	4.22	0.88	มาก	4.20	0.81	มาก
11. การบริการอาสาสมัคร	3.34	0.69	ปานกลาง	3.30	0.78	ปานกลาง
รวม	3.42	0.64	ปานกลาง	3.36	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูซึ่งมีโอกาสในการศึกษาหรืออบรม
เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างกัน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถาน
ศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทุกประเภทโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา
เป็นรายประเภท พบว่า ประเภทที่มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ กิจกรรมทางพลศึกษา
การฟ้อนรำ เต้นรำ และกิจกรรมเข้าจังหวะ นันทนาการนอกเมือง

**ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรม
นันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา**

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านนโยบาย บุคลากร การประสานงาน สิ่งอำนวยความสะดวก และการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม มีรายละเอียด ดังปรากฏในตาราง 14 - 18 ต่อไปนี้

ตาราง 14 ค่าความถี่ และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>		
1. ยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจน	31	11.74
2. ขาดการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า	16	6.06
3. ขาดการวางแผนงานอย่างต่อเนื่อง	10	3.79
4. ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ครูและผู้บริหารทราบถึงนโยบาย/แผนงาน	8	3.03
5. การดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้	3	1.14
<u>ข้อเสนอแนะ</u>		
1. ควรกำหนดนโยบายและแผนงานให้ชัดเจน	29	10.98
2. การวางแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบาย และมีความต่อเนื่อง	8	3.03
3. ควรวางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า	8	3.03
4. ควรวางแผนงานให้กระชับครอบคลุม และสามารถนำไปปฏิบัติได้	3	1.14
5. ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ครูและผู้บริหารทราบถึงนโยบาย/ แผนงาน เพื่อจูงใจได้เตรียมการมีส่วนร่วม	2	0.76

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารและครูประสบปัญหาด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนเรือง ยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจน (ร้อยละ 11.74) ขาดการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า (ร้อยละ 6.06) ขาดการวางแผนงานอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 3.79) ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ครูและผู้ปกครองทราบถึงนโยบายและแผนงาน (ร้อยละ 3.03) และการดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ (ร้อยละ 1.14)

ผู้บริหารและครูให้ข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดนโยบายและแผนงานให้ชัดเจน (ร้อยละ 10.98) ควรวางแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายและมีความต่อเนื่อง (ร้อยละ 3.03) ควรวางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า (ร้อยละ 3.03) ควรวางแผนงานให้กระชับ ครอบคลุมและสามารถนำไปปฏิบัติได้ (ร้อยละ 1.14) และควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ครู และผู้ปกครองทราบถึงนโยบายและแผนงาน เพื่อจักได้เตรียมการมีส่วนร่วม (ร้อยละ 0.76)

ตาราง 15 ค่าความถี่ และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>		
1. ครูส่วนใหญ่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบเฉพาะอยู่มากทำให้ไม่มีเวลาในการร่วมดำเนินกิจกรรม	27	10.23
2. ขาดแคลนบุคลากรเฉพาะด้าน	20	7.58
3. ครูมีคุณสมบัติหรือความชำนาญในการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษน้อย	9	3.41

ตาราง 15 (ต่อ)

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
<u>ข้อเสนอแนะ</u>		
1. ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมนั้นมาให้ความรู้และนิเทศการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	24	9.09
2. ควรสนับสนุนให้บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่น ๆ มีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรม	18	6.82

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารและครูประสบปัญหาด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรมในเรื่องครูส่วนใหญ่เห็นว่าความรับผิดชอบเฉพาะอยู่มาก ทำให้ไม่มีเวลาในการร่วมดำเนินการ (ร้อยละ 10.23) ขาดแคลนบุคลากรเฉพาะด้าน (ร้อยละ 7.58) และครูมีคุณสมบัติหรือความชำนาญในการจัดกิจกรรมนั้นมาไม่เพียงพอสำหรับเด็กพิเศษน้อย (ร้อยละ 3.41)

ผู้บริหารและครูให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมนั้นมาให้ความรู้และนิเทศการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 9.09) และควรสนับสนุนให้บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่น ๆ มีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรม (ร้อยละ 6.82)

ตาราง 16 ค่าความถี่ และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>		
1. ผู้ดำเนินการขาดทักษะในการประสานงาน	23	8.71
2. ระยะเวลาในการเตรียมการกระชั้นชิดเกินไป	15	5.68
3. ขาดข้อมูลแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะไปติดต่อประสานงาน	12	4.55
4. กระบวนการสื่อสารไม่ชัดเจน	10	3.79
5. ผู้เกี่ยวข้องไม่ค่อยมีเวลาร่วมประชุม	8	3.03
6. ขาดความคล่องตัวในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก	6	2.27
7. ไม่มีการแจ้งล่วงหน้าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการกิจกรรม	5	1.89
8. มีความขัดแย้งส่วนตัวระหว่างบุคลากร	2	0.76
<u>ข้อเสนอแนะ</u>		
1. ควรจัดวางขั้นตอนในการประสานงานให้ชัดเจน	14	5.30
2. ควรศึกษาข้อมูลแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะไปติดต่อประสานงาน	2	0.76
3. ควรเลือกผู้มีความสัมพันธ์เหมาะสมเป็นผู้ติดต่อประสานงาน		
4. ควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประสานงานในการไปติดต่อประสานงานนอกสถานที่		

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารและครูประสบปัญหาด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรมในเรื่องผู้ดำเนินการขาดทักษะในการประสานงาน (ร้อยละ 8.71) ระยะเวลาในการเตรียมการกระชั้นชิดเกินไป (ร้อยละ 5.68) ขาดข้อมูลแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะไปติดต่อประสานงาน (ร้อยละ 4.55) กระบวนการสื่อสารไม่ชัดเจน (ร้อยละ 3.79) ผู้เกี่ยวข้องไม่ค่อย

มีเวลาร่วมประชุม (ร้อยละ 3.03) ขาดความคล่องตัวในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก (ร้อยละ 2.27) ไม่มีการแจ้งล่วงหน้าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานกิจกรรม (ร้อยละ 1.89) และมีความขัดแย้งส่วนตัวระหว่างบุคลากร (ร้อยละ 0.76)

ผู้บริหารและครูให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดวางขั้นตอนในการประสานงานให้ชัดเจน (ร้อยละ 5.30) ควรศึกษาข้อมูลแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะไปติดต่อประสานงาน (ร้อยละ 0.76) ควรเลือกผู้มีความสัมพันธ์เหมาะสมเป็นผู้ติดต่อประสานงาน (ร้อยละ 0.38) และควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประสานงานในการไปติดต่อประสานงานนอกสถานที่ (ร้อยละ 0.38)

ตาราง 17 ค่าความถี่ และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>		
1. งบประมาณที่น้อยและไม่ต่อเนื่อง	36	13.64
2. ขาดแคลนสถานที่ในการจัดกิจกรรม	14	5.30
3. ขาดแคลนยานพาหนะ	10	3.79
4. ไม่มีสถานที่ในการเก็บอุปกรณ์การจัดกิจกรรม	10	3.79
5. ไม่มีผู้รับผิดชอบในการดูแล รักษา และจัดเก็บอุปกรณ์	2	0.76
<u>ข้อเสนอแนะ</u>		
1. ควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นและต่อเนื่อง	32	12.12
2. ควรจัดหายานพาหนะเพิ่มขึ้น	8	3.03
3. ควรวางแผนในการจัดสรรเวลาในการใช้สถานที่	7	2.65
4. ควรจัดสถานที่สำหรับเก็บอุปกรณ์การจัดกิจกรรม	7	2.65
5. ควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการดูแล รักษา และจัดเก็บอุปกรณ์	2	0.76

จากตาราง 17 แสดงว่า ผู้บริหาร และครูประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการจัดกิจกรรมในเรื่องงบประมาณมีน้อยและไม่ต่อเนื่อง (ร้อยละ 13.64) ขาดแคลนสถานที่ในการจัดกิจกรรม (ร้อยละ 5.30) ขาดแคลนยานพาหนะ (ร้อยละ 3.79) ไม่มีสถานที่ในการเก็บอุปกรณ์ (ร้อยละ 3.79) และไม่มีผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและจัดเก็บอุปกรณ์ (ร้อยละ 0.76)

ผู้บริหารและครูให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นและต่อเนื่อง (ร้อยละ 12.12) ควรจัดหายานพาหนะเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 3.03) ควรวางแผนในการจัดสรรเวลาในการใช้สถานที่ (ร้อยละ 2.65) ควรจัดสถานที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ (ร้อยละ 2.65) และควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษา และจัดเก็บอุปกรณ์ (ร้อยละ 0.76)

ตาราง 18 ค่าความถี่ และค่าร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านการสรุป และประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	ความถี่	ร้อยละ
<u>ปัญหา</u>		
1. บุคลากรไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประเมินผล	9	3.41
2. ไม่มีการสรุปหลังการทำกิจกรรม	7	2.65
3. ขาดการติดตามประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันที	3	1.14
4. แบบประเมินผลไม่ค่อยมีคุณภาพ	1	0.38
<u>ข้อเสนอแนะ</u>		
1. ควรติดตามประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันที	3	1.14
2. ควรนำผลจากการประเมินไปพิจารณาปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป	2	0.76

จากตาราง 18 แสดงว่า ผู้บริหารและครูประสบปัญหาด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในเรื่องบุคลากรไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือในการประเมินผล (ร้อยละ 3.41) ไม่มีการสรุปหลังการทบทวน (ร้อยละ 2.65) ขาดการติดตามประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันที (ร้อยละ 1.14) และแบบประเมินผลไม่ค่อยมีคุณภาพ (ร้อยละ 0.38)

ผู้บริหารและครูให้ข้อเสนอแนะว่า ควรติดตามประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันที (ร้อยละ 1.14) และควรนำผลจากการประเมินไปพิจารณาปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป (ร้อยละ 0.76)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งจำแนกตามหน้าที่ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และการผ่านการอบรมความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทั้งหมดในปีการศึกษา 2539 จากสถานศึกษา 21 แห่ง จำนวน 306 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.22 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป ในจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนนั้น ปรากฏว่า มีคำตอบไม่สมบูรณ์ 9 ฉบับ ฉะนั้น จึงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.27

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา ใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษา ใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา เป็นแบบปลายเปิด

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงคุณภาพแล้ว ไปขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 264 คน เป็นผู้บริหาร ร้อยละ 13.26 และ เป็นครู ร้อยละ 86.74

1.2 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 70.10

1.3 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5 ปีขึ้นไป มากที่สุด ร้อยละ 58.70

1.4 เคยศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามากที่สุด ร้อยละ 67.40

2. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ มีการปฏิบัติระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มีการปฏิบัติระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ด้านบุคลากร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน และด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.35, 3.01, 2.96, 2.91$ และ 2.89) ตามลำดับ

3. ผู้บริหารและครูที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ผู้บริหารมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) แต่ครูมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$)

4. ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่า

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) แต่ผู้บริหารและครูที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, 3.61 ตามลำดับ)

5. ผู้บริหารและครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

6. ผู้บริหารและครูที่มีโอกาสในการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม และด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูที่เคยศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่า มีการดำเนินการด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) และมีการดำเนินการด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) แต่ผู้บริหารและครูที่ไม่เคยศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่ามีการดำเนินการด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) และมีการดำเนินการด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$)

7. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เรียงตามลำดับได้ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ควรจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เกมในร่ม เกมกลางแจ้ง งานเทศกาลพิเศษ การวาดเขียน ทัศนศึกษานอกสถานที่ กิจกรรมเข้าจังหวะ การจัดทหปะสังสรรค์ ครู ผู้ปกครอง เด็ก การปั้น การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ ถ่ายพิกแรม การประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ การจัดการแสดง กิจกรรมที่ควรจัดอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การเขียนบทความอย่างง่าย นอกนั้น เป็นกิจกรรมที่ควรจัดอยู่ในระดับปานกลาง

8. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยรวมทุกประเภทว่า ควรมีการจัดในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$)

9. ผู้บริหารและครูที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยรวมทุกประเภทไม่แตกต่างกัน

10. ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยรวมทุกประเภทแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่าควรมีการจัดในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24, 3.37$ ตามลำดับ) ส่วนผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าควรมีการจัดในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$)

11. ผู้บริหารและครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยรวมทุกประเภทแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารและครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 2 ปี มีความคิดเห็นว่าควรมีการจัดในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ส่วนผู้บริหารและครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 – 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าควรมีการจัดในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30, 3.34$ ตามลำดับ)

12. ผู้บริหารและครูที่มีโอกาสในการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยรวมทุกประเภท ไม่แตกต่างกัน

13. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำแนกเป็นรายด้าน มีดังต่อไปนี้

13.1 ปัญหาด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ได้แก่ การไม่มีนโยบายที่ชัดเจน ขาดการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า ขาดการวางแผนงานอย่างต่อเนื่อง ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ครู และผู้ปกครองทราบถึงนโยบายและแผนงาน และการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรกำหนดนโยบายและแผนงานให้ชัดเจน วางแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายและมีความต่อเนื่อง วางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า โดยวางแผนงานให้ครอบคลุม และสามารถนำไปปฏิบัติได้

13.2 ปัญหาด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม ได้แก่ ครูส่วนใหญ่มีหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะอยู่มาก ทำให้ไม่มีเวลาในการร่วมดำเนินกิจกรรม ขาดแคลนบุคลากรเฉพาะด้าน และครูมีคุณสมบัติหรือความชำนาญในการจัดกิจกรรมนั้นหนาแน่นเกินไปสำหรับเด็กพิเศษน้อย

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมนั้นหนาแน่นเกินไปสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามาให้ความรู้ และนิเทศการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรสนับสนุนให้บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่น ๆ มีส่วนช่วยในการจัดกิจกรรม

13.3 ปัญหาด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม ได้แก่ ผู้ดำเนินการขาดทักษะในการประสานงาน ระยะเวลาในการเตรียมการกระชั้นชิดเกินไป ขาดข้อมูลแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะไปติดต่อประสานงาน กระบวนการสื่อสารไม่ชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องไม่ค่อยมีเวลาร่วมประชุม ขาดความคล่องตัวในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และมีความขัดแย้งกันส่วนตัวระหว่างบุคลากร

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรจัดวางขั้นตอนในการประสานงานให้ชัดเจน ศึกษาข้อมูลแหล่งทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะไปติดต่อประสานงาน เลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นผู้ติดต่อประสานงาน และควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประสานงานในการไปติดต่อประสานงานนอกสถานที่

13.4 ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ได้แก่ งบประมาณน้อยและไม่ต่อเนื่อง ขาดแคลนสถานที่และยานพาหนะในการจัดกิจกรรม ไม่มีสถานที่ในการเก็บอุปกรณ์ และไม่มีผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและจัดเก็บอุปกรณ์

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นและต่อเนื่อง จัดหา ยานพาหนะเพิ่มขึ้น วางแผนการจัดเวลาในการใช้สถานที่ จัดสถานที่สำหรับเก็บอุปกรณ์และควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและจัดเก็บอุปกรณ์

13.5 ปัญหาด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม ได้แก่ บุคลากรไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประเมินผล ไม่มีการสรุปหลังการทำกิจกรรมขาดการติดตามประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันที และแบบประเมินผลไม่ค่อยมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ควรติดตามประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันทีและนำผลจากการประเมินไปพิจารณาปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผลของการวิเคราะห์ปรากฏประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทั้ง 5 ด้าน

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการรวม 5 ด้าน พบว่า โดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน ตามลำดับ ได้แก่ ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.35$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.01$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 2.96$) ด้านการประสานงาน ($\bar{X} = 2.91$) และด้านการสรุปประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 2.89$) สาเหตุที่ความคิดเห็นโดยรวมของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน อาจเป็นเพราะว่าในการจัดการศึกษานั้น งานวิชาการจะเป็นงานหลักที่แต่ละสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องส่งเสริม เช่น กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย กิจกรรมนันทนาการจะเป็นงานรองลงมา ดังดูได้จากแผนพัฒนาการศึกษาพิเศษ (ด้านคนพิการ) ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) มุ่งเร่งขยายบริการการศึกษาให้ครอบคลุมเป้าหมาย ซึ่งประเภทของการบริการการศึกษาเมื่ออยู่ 8 ประเภท และประเภทที่ 7 ซึ่งเป็นประเภทเกือบสุดท้าย ที่กล่าวถึงกิจกรรมที่ต้องส่งเสริม คือ กีฬา และนันทนาการ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทั้ง 5 ด้าน ตามตัวแปร

2.1 เปรียบเทียบตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรม ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ผู้บริหารมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าส่วนใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้วางแผนนโยบายและแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารทราบและเข้าใจถึงนโยบายแผน

การดำเนินการเป็นอย่างดี ในขณะที่บางสถานศึกษาผู้บริหารขาดการประชาสัมพันธ์แนวนโยบายแผนการดำเนินงานให้ครู และผู้ปกครองทราบทำให้มองไม่เห็นแนวนโยบายหรือแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน

2.2 เปรียบเทียบตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าหรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจะได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาอบรมดูงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำให้ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความเห็นอยู่ในระดับมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะเป็นผู้บริหารซึ่งเป็นผู้วางนโยบายและแผนงาน มีความเข้าใจ และมองเห็นภาพของนโยบายและแผนงานอย่างชัดเจนทำให้มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการด้านนโยบายอยู่ในระดับมาก

2.3 เปรียบเทียบตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ 5 ปี ขึ้นไป กลุ่มที่เหลือมีจำนวนน้อย และมีปัจจัยเสริม 2 สิ่งที่ช่วยให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างจากกลุ่มส่วนใหญ่ ได้แก่ ระดับการศึกษาและการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการอันช่วยเสริมให้ผู้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อย เข้าใจและมองเห็นภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.4 เปรียบเทียบตามการศึกษาและอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีโอกาสในการศึกษาและอบรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม และด้านการสรุปประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน ผู้บริหารและครูที่เคยศึกษาอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมด้านนโยบาย และด้านการสรุปประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากกว่า ผู้บริหารและครูที่ไม่เคยศึกษาอบรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่เคยผ่านการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ เข้าใจ และมองเห็นภาพ

ของนโยบาย และวิธีการสรุปประเมินผลในการดำเนินกิจกรรม ได้ดีกว่าผู้ไม่เคยศึกษาอบรมมา ซึ่งทั้ง 2 ด้านนี้เป็นเรื่องค่อนข้างยาก มีขั้นตอนในการดำเนินการซับซ้อน และต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยเฉพาะจะช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและมองเห็นภาพของการดำเนินการ ได้ดียิ่งขึ้น

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่ามี 12 กิจกรรมที่ควรจัดในระดับมาก ได้แก่ เกมนันทนาการ เกมกลางแจ้ง งานเทศกาลพิเศษ การวาดเขียน ทัศนศึกษาออกสถานที่ กิจกรรมเข้าจังหวะ การจัดพบปะสังสรรค์ ครู ผู้ปกครอง เด็ก การปั่น การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ ค่ายพักแรม และการประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ จะเห็นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนสอดคล้องกับหลักทั่วไปในการจัดกิจกรรมนันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535) กล่าวคือ การเลือกกิจกรรมต้องพิจารณาว่า กิจกรรมนั้นส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางกาย อารมณ์สังคมและจิตใจ ยืดเอาความต้องการ ความสนใจและทรัพยากรของชุมชนเป็นหลัก กิจกรรมที่ควรจัดในระดับมากที่สุด 12 กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่จัดง่าย ประหยัดงบประมาณ ส่งเสริมพัฒนาการของมนุษย์ทุกด้าน และบางกิจกรรมสร้างความสนุกสนาน ตื่นเต้น เราจึงได้เป็นอย่างดี เช่น งานเทศกาลพิเศษ ค่ายพักแรม นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วนี้ ผู้บริหารและครูเห็นว่ากิจกรรมอื่น ๆ ควรจัดอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นกิจกรรมการเขียนเรียงความอย่างง่าย ซึ่งเป็นกิจกรรมนันทนาการในประเภทวรรณกรรม ควรจัดอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมดังกล่าวค่อนข้างยากสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องใช้ความสามารถพื้นฐานในการใช้ภาษา ทักษะการเขียน

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาตามตัวแปร

ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดให้สถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยรวมทุกประเภทว่าควรจัดเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับระดับค่าเฉลี่ยการดำเนินการจัดกิจกรรมทั้ง 5 ด้าน ที่อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

กล่าวคือ มีการสนับสนุนในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง กิจกรรมที่ควรจัดส่วนใหญ่จึงควรอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้นบางกิจกรรมที่สามารถจัดได้ง่าย ไม่สิ้นเปลือง หรือก่อให้เกิดความตื่นเต้น เร้าใจมาก จึงควรจัดอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยจำแนกตามตัวแปรพบว่า หน้าที่ในการปฏิบัติงานและการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่มีผลทำให้ระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน แต่ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีผลทำให้ระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในขณะที่กลุ่มระดับการศึกษาอื่น ๆ มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของเด็กพิเศษเป็นอย่างดี มองเห็นแนวทางในการจัดกิจกรรมได้หลากหลาย ในการพิจารณาระยะเวลาในการปฏิบัติงานผู้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 2 ปี มีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก นอกนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมที่มีอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรต่าง ๆ ทำให้บางครั้งครูเกิดความเบื่อหน่ายหรือขาดความมุ่งมั่นในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานครด้านปัญหาและอุปสรรค (กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา. 2530) ในกรณีที่ครูมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 2 ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อย มีหน้าที่ในความรับผิดชอบน้อย ทำให้พบปัญหาหรืออุปสรรคไม่มากเท่ากับครูที่ปฏิบัติงานมานาน จึงยังไม่มีเกิดความเบื่อหน่ายและยังมีแรงบันดาลใจในการคิดสร้างสรรค์ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

5.1 ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและครูมีปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีนโยบายที่ชัดเจน ขาดการวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า แผนงานไม่ต่อเนื่องและขาดการประชาสัมพันธ์ให้ครูและผู้ปกครองทราบ และการดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลกระทบต่อกัน จากสภาพความเป็นจริงในแต่ละสถานศึกษา ส่วนใหญ่ผู้บริหารจะเป็นผู้วางนโยบายและแผนงานต่าง ๆ และถ้าผู้บริหารไม่มีนโยบายที่ชัดเจน

อีกทั้งขาดการวางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าหรือมีแผนการปฏิบัติงาน แต่ไม่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบก็จะทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนงานหรือไม่ก็มีทิศทางที่แน่นอน

ผู้บริหารและครูบางท่านได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการกำหนดคนรับบាយให้ชัดเจน วางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าโดยวางแผนให้กระชับครอบคลุม และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักทั่วไปในการจัดกิจกรรมนันทนาการ (จรินทร์ ธานีรัตน์, 2528)

5.2 ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและครูมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งมีอยู่มากทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการร่วมดำเนินการ กิจกรรมขาดแคลนบุคลากรเฉพาะด้าน และครูมีคุณสมบัติหรือความชำนาญในการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษน้อย เมื่อพิจารณาถึงข้อจำกัดเหล่านี้แล้ว จะเห็นได้ว่าปัญหาเรื่องบุคลากรเป็นปัญหาเรื่องใหญ่ บุคลากรเฉพาะด้านหรือบุคลากรที่มีคุณภาพยังมีจำนวนน้อย สิ่งหนึ่งที่สำคัญและสามารถช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้ ก็คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ และการทำงานแบบหลักสหวิชาชีพ กล่าวคือดึงบุคลากรจากวิชาชีพต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5.3 ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและครูมีปัญหาเกี่ยวกับผู้ดำเนินการขาดทักษะความชำนาญในการประสานงาน ขาดข้อมูลแหล่งทรัพยากร กระบวนการสื่อสารไม่ชัดเจน ระยะเวลาในการเตรียมการกระชั้นชิดเกินไป ผู้เกี่ยวข้องไม่ค่อยมีเวลาร่วมประชุม ขาดความคล่องตัวในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก และมีความขัดแย้งกันส่วนตัวระหว่างบุคลากร เมื่อพิจารณาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเห็นได้ว่า บุคคล เวลา และข้อมูล การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในการประสานงาน ดังจะเห็นได้จากข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูที่ว่า ควรเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นผู้ประสานงาน เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความชัดเจนในการใช้ภาษา นอกจากนี้ จะต้องมีการวางแผนขั้นตอนประมาณระยะเวลาต่าง ๆ ไว้อย่างเหมาะสม และศึกษาแหล่งข้อมูลทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการติดต่อขอความช่วยเหลือได้

5.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและครูมีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่มีน้อยและไม่ต่อเนื่อง ขาดแคลนสถานที่และยานพาหนะในการจัดกิจกรรม ไม่มีสถานที่ในการเก็บอุปกรณ์ และไม่มีผู้รับผิดชอบในการดูแลบำรุงรักษาและจัดเก็บอุปกรณ์ จะเห็นว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนใหญ่ล้วนเป็นข้อจำกัดของแต่ละหน่วยงานทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ ยานพาหนะ สถานที่หรือบุคลากร

ผู้บริหารและครูได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นและต่อเนื่อง จัดหายานพาหนะเพิ่มขึ้น วางแผนการจัดเวลาในการใช้สถานที่และจัดสถานที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ รวมทั้งมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบในการดูแล บำรุงรักษา และจัดเก็บอุปกรณ์ แต่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า การของบประมาณ ยานพาหนะ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มขึ้นนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก โดยเฉพาะในงานราชการ เราจึงควรคำนึงถึงการวางแผนในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสม คำนวณ และเกิดประโยชน์มากที่สุดจะดีกว่า เช่น วางแผนในการใช้งบประมาณ ยานพาหนะ สถานที่หรืออื่น ๆ ซึ่งจะสอดคล้องกับเรื่องขอบเขตของความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ และคนอื่น ๆ. 2520)

5.5 ด้านการวัดและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและครูมีปัญหากับกับบุคลากร ซึ่งไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประเมินผล ไม่มีการสรุปผลการทำกิจกรรม ขาดการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันที และแบบประเมินผลไม่ค่อยมีคุณภาพ เมื่อพิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจกล่าวได้ว่ามีความเกี่ยวเนื่องกัน เช่น เมื่อแบบประเมินผลไม่ค่อยมีคุณภาพ วกวน เข้าใจยาก ทำให้ผู้ตอบแบบประเมินผลไม่ยากใจให้ความร่วมมือในการตอบ หรือเมื่อจัดกิจกรรมพิเศษก่อนเปิดเทอม แต่มาประเมินผลตอนเปิดเทอมก็จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องขาดความกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือประเมินผลเป็นต้น เมื่อขาดความร่วมมือหลาย ๆ ครั้งก็จะทำให้ผู้ดำเนินการไม่อยากประเมินผล และไม่มีข้อมูลจากการประเมินผลไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง การวางแผนการดำเนินการครั้งต่อไป ดังนั้นจึงควรติดตามและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันที และใช้เครื่องมือที่เข้าใจง่าย แต่มีคุณภาพในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยวางนโยบายและแผนการปฏิบัติงานที่เด่นชัด รวมทั้งผลักดันให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรม
2. ผู้บริหารควรจัดให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสอบรมศึกษาหรือดูงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการกรณีเด็กพิการซ้ำซ้อน

ผู้บริหารและครูได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นและต่อเนื่อง จัดหายานพาหนะเพิ่มขึ้น วางแผนการจัดเวลาในการใช้สถานที่และจัดสถานที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ รวมทั้งมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบในการดูแล บำรุงรักษา และจัดเก็บอุปกรณ์ แต่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า การของงบประมาณ ยานพาหนะ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มขึ้นนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก โดยเฉพาะในงานราชการ เราจึงควรคำนึงถึงการวางแผนในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสม คุ่มค่า และเกิดประโยชน์มากที่สุดจะดีกว่า เช่น วางแผนในการใช้งบประมาณ ยานพาหนะ สถานที่หรืออื่น ๆ ซึ่งจะสอดคล้องกับเรื่องขอบเขตของความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ และคนอื่น ๆ. 2520)

5.5 ด้านการวัดและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม ผู้บริหารและครูมีปัญหากับบุคคลากร ซึ่งไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประเมินผล ไม่มีการสรุปหลังการทำกิจกรรม ขาดการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันที และแบบประเมินผลไม่ค่อยมีคุณภาพ เมื่อพิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจกล่าวได้ว่ามีความเกี่ยวเนื่องกัน เช่น เมื่อแบบประเมินผลไม่ค่อยมีคุณภาพ วกวน เข้าใจยาก ทำให้ผู้ตอบแบบประเมินผลไม่อยากจะมีส่วนร่วมในการตอบ หรือเมื่อจัดกิจกรรมพิเศษก่อนเปิดเทอม แต่มาประเมินผลตอนเปิดเทอมก็จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องขาดความกระตือรือร้นในการให้ความร่วมมือประเมินผลเป็นต้น เมื่อขาดความร่วมมือหลาย ๆ ครั้งก็จะทำให้ผู้ดำเนินการไม่อยากจะประเมินผล และไม่มีข้อมูลจากการประเมินผลไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการวางแผนการดำเนินการครั้งต่อไป ดังนั้นจึงควรติดตามและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมในทันที และใช้เครื่องมือที่เข้าใจง่าย แต่มีคุณภาพในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยวางแผนนโยบายและแผนการปฏิบัติงานที่เด่นชัด รวมทั้งผลักดันให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรม
2. ผู้บริหารควรจัดให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสอบรมศึกษาหรือดูงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการกรณีมีเด็กพิการเข้าชั้น

3. ผู้บริหารควรเชิญผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กพิเศษมาให้ความรู้และคอยนิเทศการจัดกิจกรรมให้แก่ครูเป็นบางโอกาส
4. ผู้บริหารควรให้ครูมีโอกาสร่วมกันในการประชุมวางแผนทางการปฏิบัติงานในการประสานงานภายในและระหว่างองค์กร
5. ผู้บริหารควรให้ครูมีโอกาสร่วมกันในการวางแผนการจัดกิจกรรม และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ
6. ผู้บริหารและครูควรจัดให้นักเรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมนันทนาการระหว่างสถานศึกษาให้มากขึ้น ทั้งนี้จะได้เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทั้งระหว่างครู และนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาภาครัฐกับภาคเอกชนที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
2. ควรศึกษาวิจัยในเชิงทดลองในการจัดกิจกรรมนันทนาการแต่ละประเภทที่มีผลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
3. ควรศึกษาหารูปแบบและวิธีการของกิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. ควรศึกษาสภาพ และปัญหาของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาที่มีเด็กบกพร่องทางสติปัญญา เรียนร่วมกับเด็กปกติทั่วไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ดิษฐกมล. เอกสารประกอบการอบรมครูการศึกษาพิเศษเพื่อรับวุฒิบัตร รุ่นที่ 11 เรื่อง
นโยบายการศึกษาพิเศษ. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. 2534.
- กาญจนา ภัคชลพิศิษฐ์กุล. เอกสารประกอบการสัมมนาผู้บริหาร เรื่องการจัดบริการเพื่อ
บุคคลปัญญาอ่อนในประเทศไทย. กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับมูลนิธิ
ช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2528. อัดสำเนา.
_____ . การจัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532.
- กัลยา สุตะบุตร. "การแบ่งประเภทของภาวะปัญญาอ่อนตาม ICD - 10." วารสารราชานุกูล.
7(3) : 24 - 28 : กันยายน - ธันวาคม 2535.
- จรินทร์ ชานิรันดร์. นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2538.
- ชัชวาลย์ ช่อไสว. เอกสารประกอบการสอนวิชาสันตนาการสำหรับเด็ก. ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2536.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัยฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ประพันธ์ศิริ ไขยชนะใหญ่. นันทนาการ. ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. 2530.
- ผดุง อารยะวิญญู. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน
จำกัด บรรณกิจเทรดดิ้ง. 2533.
- พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. "การฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านอาชีพ และการจ้างงานบุคคลปัญญาอ่อน."
คำบรรยายประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านอาชีพ และการจ้าง
งานบุคคลปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2537.
- เฟื่องฟ้า สิงห์สกุลกร. การใช้กิจกรรมนันทนาการในงานกลุ่มสังคมเพื่อพัฒนาเด็กและ
เยาวชนของสถานสงเคราะห์เด็ก กรมประชาสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์ สส.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527. ถ่ายเอกสาร.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร จำกัด. 2536.
- วัชรูณี คมกตส. ถามและตอบเรื่องปัญญาอ่อน. มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ : บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด. 2530.
- ศรียา นิยมธรรม. การเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กบกพร่อง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เลิฟแลนด์ลิฟเพรส. 2534.
- สงเสริมพลศึกษาและสุขภาพ. กอง กรมพลศึกษา. การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530.
- สมบัติ กาญจนกิจ และดารัส ดาราศักดิ์. สันทนนาการชั้นนำ. แผนกวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- สมบัติ กาญจนกิจ. นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. แผนกวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535.
- Butler, George D. Introduction to Community Recreation. New York : McGraw - Hill Book Company, In., 1959.
- Dutton, Gordon. Mental Handicap. England : Butterworths, 1975.
- Hallahan, D. and J.M. Kauffman. Exceptional Children Introduction to Special Education. New Jersey : 1986.
- Lerner, Jenet and others. Special Education for Early Childhood Years. New Jersey : Prentice - Hall, 1981.
- Macmillan, D. Mental Retardation in School and Society. 2nd ed. Boston : Little Brown, 1982.
- Stroman, F. Duane. Mental Retardation in Social Context. Boston : University Press of American, 1989.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภฤกษ์ มั่นใจตน
อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์เอนก หงษ์ทองคำ
อาจารย์คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์สุขจันทร์ สุขประกอบ
ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายวิชาการของมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง

ที่ ทม 1007/4829

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

8 พฤศจิกายน 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายโรเมธ ปิ่นแก้ว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาชั้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

ดร.พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์ ประธาน

ศ.ดร.ผดุง อารยะวิญญู กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้ผู้บริหาร และครู ตอบแบบสอบถาม ในระหว่าง
เดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.นาถรณ์ หะวานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ธันวาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
2. แบบสอบถามจำนวน ชุด
3. ของสำหรับบรรจุแบบสอบถามพร้อมแปดหมี่

ด้วยข้าพเจ้า นายโรเมธ ปิ่นแก้ว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์ใคร่ขอเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาของท่านเพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งในความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาของท่าน ในการตอบแบบสอบถาม และขอความกรุณานำแบบสอบถามส่งกลับคืนตามเจ้าหน้าที่แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ 5 มกราคม 2540 และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายโรเมธ ปิ่นแก้ว)

**แบบสอบถาม : ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา**

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มุ่งที่จะรวบรวมความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบ
ทุกคำตอบจะเป็นไปตามความคิดเห็นของแต่ละบุคคล โปรดตอบทุกข้อตามความคิดเห็นที่แท้จริง
คำตอบของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติงาน
และการสอนใด ๆ ทั้งสิ้น

แบบสอบถามฉบับนี้มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษา

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการใน

สถานศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่เป็นสถานภาพส่วนตัวของท่าน

1. หน้าที่ในการปฏิบัติงาน

() ผู้บริหาร

() ครู/อาจารย์

2. ระดับการศึกษา

() ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

() ระดับปริญญาตรี

() ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

3. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

() ต่ำกว่า 2 ปี

() 2 - 5 ปี

() 5 ปีขึ้นไป

4. การศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

() เคย

() ไม่เคย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

มากที่สุด หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

มาก หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ปานกลาง หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

น้อย หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด/ไม่มีเลย

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	<u>นโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการ</u> ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
2	มีการจัดให้ครูไปอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา					
3	มีการจัดให้ครูไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาอื่น ๆ					
4	มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการมาให้ความรู้ในสถานศึกษา					
5	มีการจัดทำแผนด้านกิจกรรมนันทนาการไว้ตลอดปีการศึกษา					

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
*6	ทั้งผู้บริหารและครูไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการ วางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
7	การวางแผนจัดกิจกรรมนันทนาการจะจัดตาม ความสนใจของเด็ก					
8	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือสมาคม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัด กิจกรรมนันทนาการ					
9	ครู/อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นันทนาการ					
10	ครู/อาจารย์สอนพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ จัดกิจกรรมนันทนาการ					
*11	ในสถานศึกษาขาดแคลนบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยเฉพาะ					
*12	ขาดแคลนอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถาน ศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการบางโอกาส					
13	มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษา มาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง					

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
* 14	<u>การประสานงานในการจัดกิจกรรมนันทนาการ</u> ในการจัดกิจกรรมนันทนาการขาดการ ประสานงาน ระหว่างบุคลากรภายในสถาน ศึกษา					
15	มีการประชาสัมพันธ์แก่บุคลากรให้เข้าใจ วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
* 16	ขาดการประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครองให้เข้าใจ วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
17	มีการขอความอนุเคราะห์ด้านวัสดุ อุปกรณ์ จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก					
18	มีการขอความอนุเคราะห์ด้านการเงินจาก หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก					
19	มีการขอความอนุเคราะห์ด้านสถานที่จาก หน่วยงานหรือบุคคลภายนอก					
20	มีการขอความอนุเคราะห์ด้านยานพาหนะ จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก					
21	มีการประสานงานขอความอนุเคราะห์ด้าน บุคลากรจากหน่วยงานอื่น					
22	มีการประสานงานระหว่างสถานศึกษาเพื่อ ร่วมกันจัดกิจกรรมนันทนาการบางประเภท เช่น ค่ายพักแรมการแข่งขันกีฬา					

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
*23	ไม่มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการติดต่อ ประสานงาน การจัดกิจกรรมนันทนาการ ไว้ชัดเจน					
24	<u>สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม นันทนาการ</u> มีงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ เพียงพอ					
25	มีการทำรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณ รายรับ-รายจ่ายในการจัดกิจกรรมอย่าง ชัดเจน					
26	มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการในร่ม					
27	มีสถานที่จัดกิจกรรมในร่มที่มีระบบเสียงชัดเจน					
28	มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง					
*29	ขาดยานพาหนะสำหรับการจัดกิจกรรม นอกสถานที่					
30	มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรม นันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม					
31	มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรม นันทนาการประเภทกิจกรรมทางพลศึกษา และ เกม					

ข้อที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ จัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
32	มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรม นันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง					
*33	ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม นันทนาการประเภทละคร ภาพยนตร์ และ การแสดง					
*34	ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม นันทนาการประเภทค่ายพักแรม					
	<u>การสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม นันทนาการ</u>					
35	มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมนันทนาการโดยการตอบแบบสอบถาม					
36	มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัด กิจกรรม โดยการถ่ายรูปถ่าย และวีดีโอเทป					
37	มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมนันทนาการโดยการให้แบบสอบถาม รูปถ่ายและวีดีโอเทป					
38	มีการบันทึกพัฒนาการของเด็กแต่ละคนเกี่ยวกับ การร่วมกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน					
39	มีการแจ้งผลการประเมินให้ครูและผู้บริหาร ของเด็กแต่ละคนทราบ					
40	มีการนำผลการประเมินไปจัดวางแผนการ จัดกิจกรรมนันทนาการในครั้งต่อไป					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดในสถานศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

มากที่สุด หมายถึง สมควรจัดมากที่สุด

มาก หมายถึง สมควรจัดมาก

ปานกลาง หมายถึง สมควรจัดปานกลาง

น้อย หมายถึง สมควรจัดน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง สมควรจัดน้อยที่สุด

ข้อที่	ประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัด ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	<u>ศิลปหัตถกรรม</u> การปั้น					
2	การวาดเขียน					
3	การแกะสลัก					
4	การจักสาน					
5	การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ					
6	การเขียนบัตรอวยพร					
7	งานฉลุ					
8	งานไม้					
9	การประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น ที่รองจาน ที่เช็ดเท้า					

ข้อที่	ประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัด ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	กิจกรรมทางพลศึกษา					
10	เกมในร่ม					
11	เกมกลางแจ้ง					
12	กีฬาประเภทเดี่ยวหรือคู่ เช่น เทเบิลเทนนิส แบดมินตัน เปตอง					
13	กีฬาประเภททีม เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล					
14	กีฬาทางน้ำ เช่น วายน้ำ ว่ายน้ำ กระโดดน้ำ					
	งานอดิเรก					
15	ประเภทเก็บสะสม เช่น สะสมรูปภาพ สะสมเหรียญ สะสมแสตมป์					
16	ประเภทสร้างสรรค์ประดิษฐ์ เช่น ของใช้ ทำหุ่น ตุ๊กตา					
	ดนตรีและการร้องเพลง					
17	ดนตรีสากล					
18	ดนตรีไทย					
19	เพลงประเภทต่าง ๆ เช่น เพลงพื้นเมือง เพลงไทย เพลงสากล เพลงราวง					

ข้อที่	ประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัด ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การท่องเที่ยว การเดินร่ำ และกิจกรรม</u> <u>เข้าจังหวัด</u>					
20	การเดินร่ำพื้นเมือง					
21	การเดินร่ำสากล					
22	กิจกรรมเข้าจังหวัด					
	<u>ละครและการแสดง</u>					
23	การเล่นละคร					
24	จัดการแสดง					
	<u>นันทนาการนอกเมือง</u>					
25	ทัศนศึกษานอกสถานที่					
26	ค่ายพักแรม					
	<u>วรรณกรรม การอ่าน เขียน พูด</u>					
27	การอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ					
28	การเขียนบทความอย่างง่าย					
	<u>กิจกรรมทางสังคม</u>					
29	จัดพบปะสังสรรค์ครู-ผู้ปกครอง-เด็ก					
30	จัดงานเลี้ยง เช่น งานปาร์ตี้ งานวันเกิด					

ข้อที่	ประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่ควรจัด ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
31	<u>กิจกรรมพิเศษ</u> เทศกาลพิเศษ เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง วันเด็ก วันขึ้นปีใหม่					
32	<u>การบริการอาสาสมัคร</u> บริการช่วยเหลือในสถานศึกษา					
33	บริการช่วยเหลือชุมชน					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา

1. นโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ปัญหา

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

2. บุคลากรในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ปัญหา

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

3. การประสานงานในการจัดกิจกรรมนันทนาการ.....

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

4. สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ.....

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

5. การสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมนันทนาการ.....

ปัญหา.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

6. อื่น ๆ

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม

บุคลากรในการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.98	0.96	มาก
2. ครูสอนพิเศษเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.48	1.08	ปานกลาง
3. ในสถานศึกษามีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ	2.72	1.23	ปานกลาง
4. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัด กิจกรรมนันทนาการบางโอกาส	2.56	1.29	ปานกลาง
5. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัด กิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง	2.33	0.99	น้อย
รวม	3.01	0.48	ปานกลาง

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม

การประสานงานในการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ในการจัดกิจกรรมนันทนาการมีการประสานงานระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา	3.33	0.98	ปานกลาง
2. มีการประชาสัมพันธ์แก่บุคลากรให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.10	1.02	ปานกลาง
3. มีการประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครองให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.25	0.98	ปานกลาง
4. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านวัสดุ อุปกรณ์จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	2.98	1.09	ปานกลาง
5. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านการเงินจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	2.98	1.12	ปานกลาง
6. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านสถานที่จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	2.63	1.00	ปานกลาง
7. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านยานพาหนะจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	2.30	1.02	น้อย
8. มีการประสานงานขอความอนุเคราะห์ด้านบุคลากรจากหน่วยงานอื่น	2.33	0.96	น้อย
9. มีการประสานงานระหว่างสถานศึกษาเพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมนันทนาการบางประเภท เช่น ค่ายพักแรม การแข่งขันกีฬา	2.80	1.06	ปานกลาง

ตาราง 21 (ต่อ)

การประสานงานในการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
10. มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการติดต่อประสานงาน กิจกรรมนั้นหนาการไว้ชัดเจน	3.41	1.07	ปานกลาง
รวม	2.91	0.73	ปานกลาง

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในการจัดกิจกรรม

สิ่งแวดล้อมความสะดวกในการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ	2.73	0.95	ปานกลาง
2. มีการทํารายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณรายรับ รายจ่ายในการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน	3.20	1.17	ปานกลาง
3. มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการในร่ม	3.39	0.99	ปานกลาง
4. มีสถานที่จัดกิจกรรมในร่มที่ระบบเสียงชัดเจน	2.84	1.03	ปานกลาง
5. มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.39	0.98	ปานกลาง
6. มียานพาหนะสำหรับการจัดกิจกรรมนอกสถานที่	2.83	1.32	ปานกลาง
7. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประเภทศิลปหัตถกรรม	2.66	1.04	ปานกลาง
8. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประเภทกิจกรรมทางพลศึกษาและ เกม	3.02	0.93	ปานกลาง
9. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ประเภทดนตรีและการร้องเพลง	2.75	0.99	ปานกลาง
10. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภท ละคร และการแสดง	2.78	1.39	ปานกลาง
11. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภท ค่ายพักแรม	2.94	1.34	ปานกลาง
รวม	2.96	0.60	ปานกลาง

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
ต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม

การสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นันทนาการโดยการตอบแบบสอบถาม	3.06	1.38	ปานกลาง
2. มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม โดยการนำใช้รูปถ่าย และวีดีโอเทป	2.91	1.23	ปานกลาง
3. มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นันทนาการ โดยการนำใช้แบบสอบถามรูปถ่ายและ วีดีโอเทป	2.86	1.31	ปานกลาง
4. มีการบันทึกพัฒนาการของเด็กแต่ละคนเกี่ยวกับการ ร่วมกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน	2.70	1.06	ปานกลาง
5. มีการแจ้งผลการประเมินให้ครูและผู้ปกครองของเด็ก แต่ละคนทราบ	2.70	1.03	ปานกลาง
6. มีการนำผลการประเมินไปจัดวางแผนการจัดกิจกรรม นันทนาการในครั้งต่อไป	3.08	1.14	ปานกลาง
รวม	2.89	0.90	ปานกลาง

ตาราง 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม จำแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

นโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ	4.17	0.51	มาก	3.87	0.80	มาก
2. มีการส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.51	0.92	มาก	3.29	1.02	ปานกลาง
3. มีการจัดให้ครูไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาอื่น ๆ	3.94	0.97	มาก	3.59	1.15	มาก
4. มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการมาให้ความรู้ในสถานศึกษา	2.71	0.93	ปานกลาง	2.46	0.95	น้อย
5. มีการจัดทำแผนด้านกิจกรรมนันทนาการไว้ตลอดปีการศึกษา	3.34	0.91	ปานกลาง	3.23	1.03	ปานกลาง
6. ทั้งผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.71	0.99	มาก	3.54	1.10	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

นโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7. การวางแผนจัดกิจกรรมนันทนาการจะ จัดตามความสนใจของเด็ก	4.03	0.79	มาก	3.54	0.95	มาก
8. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือ สมาคมผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.43	1.07	ปานกลาง	2.96	1.16	ปานกลาง
รวม	3.61	0.38	มาก	3.31	0.53	ปานกลาง

ตาราง 25 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรมจำแนกตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

บุคลากรในการจัดกิจกรรม	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	4.26	0.82	มาก	3.93	0.97	มาก
2. ครูสอนพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.60	1.12	มาก	3.46	1.07	ปานกลาง
3. มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ	2.66	1.08	ปานกลาง	2.72	1.25	ปานกลาง
4. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการบางโอกาส	2.20	1.10	น้อย	2.61	1.31	ปานกลาง
5. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง	2.49	0.82	น้อย	2.31	1.02	น้อย
รวม	3.04	1.10	ปานกลาง	3.01	1.14	ปานกลาง

ตาราง 26 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม จำนวนตามหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

การประสานงานในการจัดกิจกรรม	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการประสานงานระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา	3.77	0.77	มาก	3.26	0.99	ปานกลาง
2. มีการประชาสัมพันธ์แก่บุคลากรให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.14	1.03	ปานกลาง	3.09	1.02	ปานกลาง
3. มีการประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครองให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.37	0.97	ปานกลาง	3.23	0.98	ปานกลาง
4. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	3.03	1.20	ปานกลาง	2.97	1.07	ปานกลาง
5. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านการเงินจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	3.09	0.82	ปานกลาง	2.96	1.16	ปานกลาง
6. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านสถานที่จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	2.80	1.18	ปานกลาง	2.60	0.97	ปานกลาง
7. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านยานพาหนะจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	2.14	0.98	น้อย	2.32	1.02	น้อย

ตาราง 26 (ต่อ)

การประสานงานในการจัดกิจกรรม	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. มีการประสานงานขอความอนุเคราะห์ด้านบุคลากรจากหน่วยงานอื่น	2.26	0.85	น้อย	2.35	0.98	น้อย
9. มีการประสานงานระหว่างสถานศึกษาเพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมนันทนาการบางประเภท เช่น ค่ายพักแรม การแข่งขันกีฬา	2.89	0.99	ปานกลาง	2.79	1.07	ปานกลาง
10. มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการติดต่อประสานงานการจัดกิจกรรมนันทนาการไว้ชัดเจน	3.54	0.95	มาก	3.39	1.09	ปานกลาง
รวม	3.00	0.97	ปานกลาง	2.90	0.92	ปานกลาง

ตาราง 27 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม จําแนกตามหน้าที่ในการ
ปฏิบัติงาน

สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรม นันทนาการเพียงพอ	3.11	1.05	ปานกลาง	2.67	0.92	ปานกลาง
2. มีการทํารายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณ รายรับ-รายจ่ายในการจัดกิจกรรมอย่าง ชัดเจน	3.49	1.12	ปานกลาง	3.16	1.17	ปานกลาง
3. มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการร่วม	3.80	0.87	มาก	3.33	1.00	ปานกลาง
4. มีสถานที่จัดกิจกรรมร่วมที่ระบบเสียง ชัดเจน	2.60	0.77	ปานกลาง	2.88	1.06	ปานกลาง
5. มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง	3.69	1.00	มาก	3.35	0.97	ปานกลาง
6. มียานพาหนะสำหรับการจัดกิจกรรม นอกสถานที่	3.23	1.24	ปานกลาง	2.77	1.33	ปานกลาง
7. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรม นันทนาการประเภทศิลปะหัตถกรรม	2.91	0.85	ปานกลาง	2.62	1.06	ปานกลาง
8. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรม นันทนาการประเภทกิจกรรมทาง พลศึกษาและ เกม	3.23	1.00	ปานกลาง	2.99	0.92	ปานกลาง

ตาราง 27 (ต่อ)

สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรม นันทนาการประเภทดนตรีและการร้อง เพลง	2.74	1.01	ปานกลาง	2.76	0.99	ปานกลาง
10. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมนันทนา- การประเภทละคร และการแสดง	2.69	1.41	ปานกลาง	2.79	1.39	ปานกลาง
11. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมนันทนา- การประเภทค่ายพักแรม	3.17	1.36	ปานกลาง	2.90	1.33	ปานกลาง
รวม	3.15	0.51	ปานกลาง	2.93	0.62	ปานกลาง

ตาราง 28 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม จานแนกตามหน้าที่ในการ
ปฏิบัติงาน

การสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	ผู้บริหาร			ครู		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยการตอบแบบสอบถาม	2.89	1.43	ปานกลาง	3.09	1.37	ปานกลาง
2. มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม โดยการให้รูปถ่าย และวิดีโอเทป	3.09	1.20	ปานกลาง	2.88	1.23	ปานกลาง
3. มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยการให้แบบสอบถามรูปถ่ายและวิดีโอเทป	2.71	1.18	ปานกลาง	2.88	1.34	ปานกลาง
4. มีการบันทึกพัฒนาการของเด็กแต่ละคนเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน	2.89	0.99	ปานกลาง	2.68	1.07	ปานกลาง
5. มีการแจ้งผลการประเมินให้ครูและผู้ปกครองของเด็กแต่ละคนทราบ	3.00	1.00	ปานกลาง	2.66	1.03	ปานกลาง
6. มีการนำผลการประเมินไปจัดวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการในครั้งต่อไป	3.46	0.92	ปานกลาง	3.02	1.16	ปานกลาง
รวม	3.00	0.90	ปานกลาง	2.87	0.90	ปานกลาง

ตาราง 29 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

นโยบายในการส่งเสริม การจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปรกติ			ปรกติ			สูงกว่าปรกติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ	4.04	0.83	มาก	3.84	0.77	มาก	4.13	0.66	มาก
2. มีการส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.60	0.90	มาก	3.23	1.00	ปาน- กลาง	3.47	1.14	ปาน- กลาง
3. มีการจัดให้ครูไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาอื่น ๆ	3.77	1.16	มาก	3.54	1.17	มาก	4.00	0.80	มาก
4. มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการมาให้ความรู้ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษา	2.77	0.81	ปาน- กลาง	2.42	0.96	น้อย	2.53	1.02	ปาน- กลาง
5. มีการจัดทำแผนด้านกิจกรรมนันทนาการไว้ตลอดปีการศึกษา	3.49	1.04	ปาน- กลาง	3.15	1.01	ปาน- กลาง	3.44	0.98	ปาน- กลาง
6. ทั้งผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.66	1.29	มาก	3.51	1.02	มาก	3.72	1.17	มาก

ตาราง 29 (ต่อ)

นโยบายในการส่งเสริม การจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7. การวางแผนจัดกิจกรรม เน้นหนักการจะจัดตามความ สนใจของเด็ก	3.63	0.84	มาก	3.52	0.96	มาก	4.03	0.86	มาก
8. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง หรือสมาคมผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม เน้นหนักการ	3.09	1.08	ปาน- กลาง	2.91	1.15	ปาน- กลาง	3.56	1.19	มาก
รวม	3.51	0.49	มาก	3.27	0.54	ปาน- กลาง	3.61	0.35	มาก

ตาราง 30 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

บุคลากรในการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	4.11	0.96	มาก	3.90	0.96	มาก	4.25	0.88	มาก
2. ครูสอนพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.40	1.28	ปาน-กลาง	3.53	1.01	มาก	3.31	1.15	ปาน-กลาง
3. มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ	3.08	1.28	ปาน-กลาง	2.70	1.20	ปาน-กลาง	2.28	1.14	น้อย
4. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการบางโอกาส	3.02	1.28	ปาน-กลาง	2.55	1.29	ปาน-กลาง	2.66	1.05	ปาน-กลาง
5. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง	1.98	0.79	น้อย	2.37	1.01	น้อย	1.94	1.00	น้อย
รวม	3.12	1.12	ปาน-กลาง	3.01	1.11	ปาน-กลาง	2.89	1.12	ปาน-กลาง

ตาราง 31 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

การประสานงานในการ จัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการประสานงานระหว่าง บุคลากรภายในสถานศึกษา	3.36	1.07	ปาน- กลาง	3.25	0.98	ปาน- กลาง	3.72	0.73	มาก
2. มีการประชาสัมพันธ์แก่บุคลากร ให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการ จัดกิจกรรมนันทนาการ	3.11	1.10	ปาน- กลาง	3.10	1.03	ปาน- กลาง	3.06	0.84	ปาน- กลาง
3. มีการประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครอง ให้เข้าใจวัตถุประสงค์ ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.53	1.06	มาก	3.16	0.95	ปาน- กลาง	3.37	0.98	ปาน- กลาง
4. มีการขอความอนุเคราะห์ด้าน วัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานหรือ บุคคลภายนอก	2.79	0.98	ปาน- กลาง	2.98	1.07	ปาน- กลาง	3.28	1.33	ปาน- กลาง
5. มีการขอความอนุเคราะห์ด้าน การเงินจากหน่วยงานหรือ บุคคลภายนอก	2.96	1.35	ปาน- กลาง	2.91	1.08	ปาน- กลาง	3.38	0.98	ปาน- กลาง
6. มีการขอความอนุเคราะห์ด้าน สถานที่จากหน่วยงานหรือ บุคคลภายนอก	2.32	0.89	น้อย	2.65	0.98	ปาน- กลาง	2.94	1.16	ปาน- กลาง

ตาราง 31 (ต่อ)

การประสานงานในการ จัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7. มีการขอความอนุเคราะห์ด้าน ยานพาหนะจากหน่วยงานหรือ บุคคลภายนอก	2.32	1.20	น้อย	2.23	0.98	น้อย	2.66	0.90	ปาน- กลาง
8. มีการประสานงานขอความ อนุเคราะห์ด้านบุคลากรจาก หน่วยงานอื่น	2.32	1.14	น้อย	2.31	0.91	น้อย	2.47	0.98	น้อย
9. มีการประสานงานระหว่าง สถานศึกษาเพื่อร่วมกันจัด กิจกรรมนันทนาการบาง ประเภท เช่น ค่ายพักแรม การแข่งขันกีฬา	3.21	1.02	ปาน- กลาง	3.65	1.06	มาก	3.06	0.95	ปาน- กลาง
10. มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการ ติดต่อประสานงานการจัด กิจกรรมนันทนาการไว้ชัดเจน	3.40	1.12	ปาน- กลาง	3.37	1.07	ปาน- กลาง	3.66	1.00	มาก
รวม	2.93	0.98	ปาน- กลาง	2.96	1.01	ปาน- กลาง	3.16	1.08	ปาน- กลาง

ตาราง 32 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ	2.89	0.84	ปาน-กลาง	2.62	0.95	ปาน-กลาง	3.13	1.01	ปาน-กลาง
2. มีการทํารายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณรายรับ-รายจ่ายในการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน	3.49	1.27	ปาน-กลาง	3.03	1.12	ปาน-กลาง	3.78	1.04	มาก
3. มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการในร่ม	3.51	1.10	มาก	3.31	0.95	ปาน-กลาง	3.72	0.99	มาก
4. มีสถานที่จัดกิจกรรมในร่มที่ระบบเสียงชัดเจน	2.83	1.20	ปาน-กลาง	2.85	1.00	ปาน-กลาง	2.98	0.98	ปาน-กลาง
5. มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.40	1.14	ปาน-กลาง	3.38	0.93	ปาน-กลาง	3.44	1.01	ปาน-กลาง
6. มียานพาหนะสำหรับการจัดกิจกรรมนอกสถานที่	2.53	1.33	ปาน-กลาง	2.86	1.34	ปาน-กลาง	3.09	1.17	ปาน-กลาง
7. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม	2.91	0.97	ปาน-กลาง	2.59	1.09	ปาน-กลาง	2.69	0.78	ปาน-กลาง

ตาราง 32 (ต่อ)

สิ่งอำนวยความสะดวกใน ในการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับ จัดกิจกรรมนันทนาการ ประเภทกิจกรรมทาง พลศึกษาและ เกม	3.09	0.88	ปาน- กลาง	2.96	0.94	ปาน- กลาง	3.28	0.96	ปาน- กลาง
9. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับ จัดกิจกรรมนันทนาการ ประเภทดนตรีและการร้อง เพลง	3.11	0.98	ปาน- กลาง	2.64	1.00	ปาน- กลาง	2.88	0.83	ปาน- กลาง
10. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการประเภท ละครและการแสดง	2.62	1.29	ปาน- กลาง	2.86	1.44	ปาน- กลาง	2.53	1.24	ปาน- กลาง
11. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการประเภท ค่ายพักรวม	3.00	1.08	ปาน- กลาง	2.95	1.39	ปาน- กลาง	2.81	1.40	ปาน- กลาง
รวม	3.03	0.64	ปาน- กลาง	2.91	0.61	ปาน- กลาง	3.12	0.40	ปาน- กลาง

ตาราง 33 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมจนแนกตามระดับการศึกษา

การสรุปและประเมินผล หลังการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการสรุปและประเมินผล เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นันทนาการโดยการตอบ แบบสอบถาม	3.81	1.10	มาก	2.85	1.39	ปาน- กลาง	3.16	1.32	ปาน- กลาง
2. มีการสรุปและประเมินผล เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโดย การใช้รูปถ่ายและวีดีโอเทป	2.72	1.25	ปาน- กลาง	2.82	1.21	ปาน- กลาง	3.69	1.03	มาก
3. มีการสรุปและประเมินผล เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นันทนาการ โดยการใช้ แบบสอบถามรูปถ่าย และ วีดีโอเทป	3.09	1.53	ปาน- กลาง	2.73	1.29	ปาน- กลาง	3.25	0.98	ปาน- กลาง
4. มีการบันทึกพัฒนาการของ เด็กแต่ละคนเกี่ยวกับการ ร่วมกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน	3.11	1.11	ปาน- กลาง	2.64	1.05	ปาน- กลาง	2.50	0.92	ปาน- กลาง
5. มีการแจ้งผลการประเมิน ให้ครูและผู้ปกครองของเด็ก แต่ละคนทราบ	3.17	1.09	ปาน- กลาง	2.60	1.00	ปาน- กลาง	2.59	0.95	ปาน- กลาง

ตาราง 33 (ต่อ)

การสรุปและประเมินผล หลังการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6. มีการนำผลการประเมินไป จัดวางแผนการจัดกิจกรรม นันทนาการในครั้งต่อไป	3.45	1.18	ปาน- กลาง	2.92	1.14	ปาน- กลาง	3.41	0.87	ปาน- กลาง
รวม	3.22	0.85	ปาน- กลาง	2.76	0.92	ปาน- กลาง	3.10	0.66	ปาน- กลาง

ตาราง 34 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

นโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปรกติ			ปรกติ			สูงกว่าปรกติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.93	0.74	มาก	3.80	0.79	มาก	3.95	0.78	มาก
2. มีการส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.47	0.83	ปานกลาง	3.11	0.93	ปานกลาง	3.38	1.07	ปานกลาง
3. มีการจัดให้ครูไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสถานศึกษาอื่น ๆ	3.56	1.12	มาก	3.61	1.21	มาก	3.97	1.11	มาก
4. มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการมาให้ความรู้ในสถานศึกษา	2.47	0.98	น้อย	2.52	1.03	ปานกลาง	2.49	0.91	น้อย
5. มีการจัดทำแผนด้านกิจกรรมนันทนาการไว้ตลอดปีการศึกษา	3.35	0.92	ปานกลาง	3.30	0.99	ปานกลาง	3.19	1.06	ปานกลาง

ตาราง 34 (ต่อ)

นโยบายในการส่งเสริม การจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6. ทั้งผู้บริหารและครูมีส่วนร่วม ในการวางแผนการจัด กิจกรรมนันทนาการ	3.33	1.30	ปาน- กลาง	3.44	1.18	ปาน- กลาง	3.68	0.97	มาก
7. การวางแผนจัดกิจกรรม นันทนาการจะจัดตามความ สนใจของเด็ก	3.74	0.85	มาก	3.35	0.94	ปาน- กลาง	3.67	0.95	มาก
8. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง หรือสมาคมผู้ปกครองมีส่วน ร่วมในการส่งเสริมการจัด กิจกรรมนันทนาการ	3.49	1.14	ปาน- กลาง	2.91	1.09	ปาน- กลาง	2.94	1.16	ปาน- กลาง
รวม	3.42	0.45	ปาน- กลาง	3.26	0.50	ปาน- กลาง	3.41	0.54	ปาน- กลาง

ตาราง 35 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม จำนวนตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

บุคลากรในการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปรกติ			ปรกติ			สูงกว่าปรกติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	4.19	0.91	มาก	3.95	0.87	มาก	3.93	1.00	มาก
2. ครูสอนพิเศษเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.23	1.17	ปาน- กลาง	3.38	0.99	ปาน- กลาง	3.59	1.08	มาก
3. มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ	2.53	1.40	ปาน- กลาง	2.36	1.20	น้อย	2.92	1.15	ปาน- กลาง
4. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการบางโอกาส	2.49	1.22	น้อย	2.45	1.24	น้อย	2.62	1.34	ปาน- กลาง
5. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง	2.63	0.87	ปาน- กลาง	2.23	1.02	น้อย	2.30	1.00	น้อย
รวม	3.01	1.21	ปาน- กลาง	2.87	1.04	ปาน- กลาง	3.07	1.02	ปาน- กลาง

ตาราง 36 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม จำนวนตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

การประสานงานในการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญาดรี			ปริญญาดรี			สูงกว่าปริญญาดรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการประสานงานระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา	3.35	0.97	ปาน- กลาง	3.08	1.01	ปาน- กลาง	3.43	0.95	ปาน- กลาง
2. มีการประชาสัมพันธ์แก่บุคลากรให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.40	1.01	ปาน- กลาง	3.06	0.93	ปาน- กลาง	3.03	1.05	ปาน- กลาง
3. มีการประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครองให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.26	0.82	ปาน- กลาง	2.95	0.95	ปาน- กลาง	3.37	1.01	ปาน- กลาง
4. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	3.26	0.90	ปาน- กลาง	3.17	1.16	ปาน- กลาง	2.83	1.09	ปาน- กลาง
5. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านการเงินจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	3.26	1.18	ปาน- กลาง	3.12	1.09	ปาน- กลาง	2.84	1.11	ปาน- กลาง

ตาราง 36 (ต่อ)

การประสานงานในการ จัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญาดรี			ปริญญาดรี			สูงกว่าปริญญาดรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6. มีการขอความอนุเคราะห์ ด้านสถานที่จากหน่วยงาน หรือบุคคลภายนอก	2.88	0.76	ปาน- กลาง	2.83	1.06	ปาน- กลาง	2.47	1.00	น้อย
7. มีการขอความอนุเคราะห์ ด้านยานพาหนะจากหน่วย งานหรือบุคคลภายนอก	2.44	0.80	น้อย	2.44	1.10	น้อย	2.20	1.03	น้อย
8. มีการประสานงานขอความ อนุเคราะห์ด้านบุคลากรจาก หน่วยงานอื่น	2.37	0.76	น้อย	2.47	0.98	น้อย	2.26	1.00	น้อย
9. มีการประสานงานระหว่าง สถานศึกษาเพื่อร่วมกันจัด กิจกรรมนันทนาการบาง ประเภท เช่น ค่ายพักแรม การแข่งขันกีฬา	2.91	1.04	ปาน- กลาง	2.76	1.12	ปาน- กลาง	2.79	1.04	ปาน- กลาง
10. มีการกำหนดแนวปฏิบัติใน การติดต่อประสานงานใน การจัดกิจกรรมนันทนาการ ไว้ชัดเจน	3.37	1.07	ปาน- กลาง	3.21	1.06	ปาน- กลาง	3.50	1.07	มาก
รวม	3.05	0.91	ปาน- กลาง	2.91	1.04	ปาน- กลาง	2.87	1.00	ปาน- กลาง

ตาราง 37 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม จำนวนตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญตรี			ปริญญตรี			สูงกว่าปริญญตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ	2.74	0.76	ปาน-กลาง	2.64	0.94	ปาน-กลาง	2.77	1.01	ปาน-กลาง
2. มีการทํารายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณรายรับ-รายจ่ายในการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน	3.19	1.03	ปาน-กลาง	3.27	1.16	ปาน-กลาง	3.17	1.21	ปาน-กลาง
3. มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการในร่ม	3.37	0.87	ปาน-กลาง	3.36	0.95	ปาน-กลาง	3.41	1.04	ปาน-กลาง
4. มีสถานที่จัดกิจกรรมในร่มที่ระบบเสียงชัดเจน	2.88	0.88	ปาน-กลาง	3.12	1.13	ปาน-กลาง	2.71	1.01	ปาน-กลาง
5. มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.26	0.90	ปาน-กลาง	3.38	1.00	ปาน-กลาง	3.44	0.99	ปาน-กลาง
6. มียานพาหนะสำหรับการจัดกิจกรรมนอกสถานที่	2.86	1.23	ปาน-กลาง	2.71	1.29	ปาน-กลาง	2.87	1.37	ปาน-กลาง
7. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม	2.35	0.90	น้อย	2.70	1.07	ปาน-กลาง	2.74	1.05	ปาน-กลาง

ตาราง 37 (ต่อ)

สิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญาดรี			ปริญญาดรี			สูงกว่าปริญญาดรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียง สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการ ประเภทกิจกรรมพลศึกษา และเกม	2.91	0.87	ปาน- กลาง	3.03	0.94	ปาน- กลาง	3.05	0.95	ปาน- กลาง
9. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียง สำหรับจัดกิจกรรมนันทนา การประเภทดนตรีและการ ร้องเพลง	2.60	0.93	ปาน- กลาง	2.77	1.08	ปาน- กลาง	2.79	0.97	ปาน- กลาง
10. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัด กิจกรรมนันทนาการประ- เภทละครและการแสดง	3.05	1.45	ปาน- กลาง	2.59	1.34	ปาน- กลาง	2.78	1.40	ปาน- กลาง
11. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัด กิจกรรมนันทนาการ ประเภทค่ายพักแรม	2.72	1.40	ปาน- กลาง	2.82	1.32	ปาน- กลาง	3.05	1.32	ปาน- กลาง
รวม	2.90	0.43	ปาน- กลาง	2.94	0.58	ปาน- กลาง	2.98	0.65	ปาน- กลาง

ตาราง 38 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

การสรุปและประเมินผล หลังการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญาดรี			ปริญญาดรี			สูงกว่าปริญญาดรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการสรุปและประเมินผล เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นันทนาการโดยการตอบ แบบสอบถาม	3.16	1.41	ปาน- กลาง	3.02	1.33	ปาน- กลาง	3.05	1.40	ปาน- กลาง
2. มีการสรุปและประเมินผล เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม โดยการำชีรูปถ่าย และ วิธีโธเทบ	3.00	1.25	ปาน- กลาง	3.00	1.34	ปาน- กลาง	2.85	1.17	ปาน- กลาง
3. มีการสรุปและประเมินผล เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นันทนาการ โดยการำชี แบบสอบถาม รูปถ่าย และ วิธีโธเทบ	2.74	1.24	ปาน- กลาง	2.82	1.36	ปาน- กลาง	2.90	1.32	ปาน- กลาง
4. มีการบันทึกพัฒนาการของ เด็กแต่ละคนเกี่ยวกับการ ร่วมกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน	2.77	1.02	ปาน- กลาง	2.67	1.18	ปาน- กลาง	2.70	1.03	ปาน- กลาง

ตาราง 38 (ต่อ)

การสรุปและประเมินผล หลังการจัดกิจกรรม	ต่ำกว่าปริญญาดรี			ปริญญาดรี			สูงกว่าปริญญาดรี		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5. มีการแจ้งผลการประเมิน ให้ครูและผู้ปกครองของ เด็กแต่ละคนทราบ	3.09	1.00	ปาน- กลาง	2.64	1.12	ปาน- กลาง	2.62	0.98	ปาน- กลาง
6. มีการนำผลการประเมินไป จัดวางแผนการจัดกิจกรรม นันทนาการในครั้งต่อไป	3.30	1.12	ปาน- กลาง	2.97	1.08	ปาน- กลาง	3.06	1.16	ปาน- กลาง
รวม	3.01	0.86	ปาน- กลาง	2.85	0.94	ปาน- กลาง	2.86	0.90	ปาน- กลาง

ตาราง 39 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม จําแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

นโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ	4.03	0.75	มาก	3.66	0.76	มาก
2. มีการส่งครูไปอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	3.62	0.84	มาก	2.72	1.05	ปานกลาง
3. มีการจัดให้ครูได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาอื่น ๆ	3.74	1.10	มาก	3.43	1.18	ปานกลาง
4. มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการมาให้ความรู้ในสถานศึกษา	2.65	0.90	ปาน- กลาง	2.17	0.96	น้อย
5. มีการจัดทำแผนด้านกิจกรรมนันทนาการไว้ตลอดปีการศึกษา	3.42	0.95	ปาน- กลาง	2.88	1.07	ปานกลาง
6. ทั้งผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.60	1.07	มาก	3.49	1.12	ปานกลาง
7. การวางแผนจัดกิจกรรมนันทนาการจะจัดตามความสนใจของเด็ก	3.80	0.85	มาก	3.19	0.99	ปานกลาง

ตาราง 39 (ต่อ)

นโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
8. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือสมาคมผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.13	1.12	ปานกลาง	2.80	1.21	ปานกลาง
รวม	3.50	0.43	มาก	3.04	0.60	ปานกลาง

ตาราง 40 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรม จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

บุคลากรในการจัดกิจกรรม	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	4.18	0.82	มาก	3.56	1.08	มาก
2. ครูสอนพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.60	1.04	มาก	3.24	1.13	ปานกลาง
3. มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ	2.75	1.17	ปาน-กลาง	2.65	1.34	ปานกลาง
4. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการบางโอกาส	2.57	1.23	ปาน-กลาง	2.52	1.42	ปานกลาง
5. มีอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่นอกสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง	2.32	0.98	น้อย	2.36	1.03	น้อย
รวม	3.08	0.99	ปาน-กลาง	2.87	1.19	ปานกลาง

ตาราง 41 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการประสานงานในการจัดกิจกรรม จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

การประสานงานในการจัดกิจกรรม	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการประสานงานระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา	3.32	0.94	ปานกลาง	3.35	1.06	ปานกลาง
2. มีการประชาสัมพันธ์แก่บุคลากรที่เข้าเฝ้าฯ ประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.21	0.98	ปานกลาง	2.86	1.05	ปานกลาง
3. มีการประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครองที่เข้าเฝ้าฯ ประสงค์ของการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.20	0.97	ปานกลาง	3.36	0.99	ปานกลาง
4. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	3.01	1.06	ปานกลาง	2.92	1.16	ปานกลาง
5. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านการเงินจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	2.96	1.11	ปานกลาง	3.02	1.16	ปานกลาง
6. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านสถานที่จากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	2.67	1.00	ปานกลาง	2.53	0.99	ปานกลาง
7. มีการขอความอนุเคราะห์ด้านยานพาหนะจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก	2.29	1.08	น้อย	2.31	0.87	น้อย
8. มีการประสานงานขอความอนุเคราะห์ด้านบุคลากรจากหน่วยงานอื่น	2.40	1.02	น้อย	2.19	0.80	น้อย

ตาราง 41 (ต่อ)

การประสานงานในการจัดกิจกรรม	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9. มีการประสานงานระหว่างสถานศึกษาเพื่อ ร่วมกันจัดกิจกรรมนันทนาการบางประเภท เช่น ค่ายพักแรม การแข่งขันกีฬา	2.94	1.06	ปาน- กลาง	2.51	1.00	ปานกลาง
10. มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการติดต่อประสาน งานในการจัดกิจกรรมนันทนาการไว้ชัดเจน	3.39	1.03	ปาน- กลาง	3.45	1.14	ปานกลาง
รวม	2.94	0.91	ปาน- กลาง	2.85	0.95	ปานกลาง

ตาราง 42 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม จำแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ	2.83	0.97	ปานกลาง	2.53	0.89	ปานกลาง
2. มีการทำรายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณรายรับ-รายจ่ายในการจัดกิจกรรมอย่างชัดเจน	3.37	1.16	ปานกลาง	2.86	1.11	ปานกลาง
3. มีสถานที่การจัดกิจกรรมนันทนาการในร่ม	3.47	0.98	ปานกลาง	3.24	1.02	ปานกลาง
4. มีสถานที่จัดกิจกรรมในร่มที่ระบบเสียงชัดเจน	2.86	1.01	ปานกลาง	2.80	1.08	ปานกลาง
5. มีสถานที่การจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง	3.47	0.95	ปานกลาง	3.23	1.01	ปานกลาง
6. มียานพาหนะสำหรับการจัดกิจกรรมนอกสถานที่	2.80	1.33	ปานกลาง	2.90	1.31	ปานกลาง
7. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม	2.85	1.06	ปานกลาง	2.27	0.87	น้อย
8. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทกิจกรรมทางพลศึกษาและเกม	3.09	0.97	ปานกลาง	2.87	0.85	ปานกลาง

ตาราง 42 (ต่อ)

สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9. มีวัสดุอุปกรณ์พอเพียงสำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง	2.07	0.99	น้อย	2.52	0.95	ปานกลาง
10. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทละคร และการแสดง	2.74	1.35	ปาน- กลาง	2.86	1.49	ปานกลาง
11. มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทค่ายพักแรม	3.03	1.28	ปาน- กลาง	2.76	1.45	ปานกลาง
รวม	2.96	0.56	ปาน- กลาง	2.80	0.66	ปานกลาง

ตาราง 43 เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม จําแนกตามการศึกษาหรืออบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

การสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	เคยศึกษา/อบรม			ไม่เคยศึกษา/อบรม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการกิจกรรมนันทนาการโดยการตอบแบบสอบถาม	3.37	1.32	ปาน- กลาง	2.42	1.29	น้อย
2. มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโดยการวีธีรูปถ่าย และวีดีโอเทป	3.06	1.19	ปาน- กลาง	2.60	1.25	ปานกลาง
3. มีการสรุปและประเมินผลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยการวีธีแบบสอบถามรูปถ่าย และวีดีโอเทป	2.99	1.33	ปาน- กลาง	2.57	1.23	ปานกลาง
4. มีการบันทึกพัฒนาการของเด็กแต่ละคนเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน	2.85	1.07	ปาน- กลาง	2.40	0.99	น้อย
5. มีการแจ้งผลการประเมินให้ครูและผู้ปกครองของเด็กแต่ละคนทราบ	2.89	1.04	ปาน- กลาง	2.33	0.90	น้อย
6. มีการนำผลการประเมินไปจัดวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการในครั้งต่อไป	3.37	1.09	ปาน- กลาง	2.47	0.99	น้อย
รวม	3.09	0.84	ปาน- กลาง	2.46	0.89	น้อย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายโรกเมธ ปิ่นแก้ว

เกิดวันที่ 15 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2509

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 1297/4 ถนนกรุงเทพฯ-นนทบุรี แขวงบางซื่อ

เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ตำแหน่ง Independent Teacher

มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง 850/34 แขวงชอยเจริญใจ

ถนนสุขุมวิท 71 คลองตัน กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดราชโอรส กรุงเทพฯ

พ.ศ. 2532 วท.บ. (วิชาเอกสันตนาการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

พ.ศ. 2539 กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

บทคัดย่อ
ของ
เอกเมธ ปิ่นแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ

เมษายน 2540

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ทางด้านการดำเนินการจัดกิจกรรม และประเภทของกิจกรรมที่ควรจัดในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 306 คน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามคืน และเป็นแบบสอบถามที่ตอบสมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ได้ 264 คน คิดเป็นร้อยละ 86.27

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเห็นว่าการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีหน้าที่ ระดับการศึกษา และการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างกัน มีระดับความคิดเห็นด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีโอกาสในการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างกัน มีระดับความคิดเห็นด้านการสรุปและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง
5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อประเภทกิจกรรมที่ควรจัดโดยรวม แตกต่างกัน
6. ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน ขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรม สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมบางอย่างยังมีไม่เพียงพอ มีการติดขัดในการประสานงานบ้างพอสมควร การติดตามและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรมไม่มีประสิทธิภาพ ควรมีการวางแผนจะหามาตรการที่จำเป็นในการแก้ปัญหาดังกล่าว

A STUDY OF OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS ON
RECREATIONAL SERVICES IN SCHOOLS FOR CHILDREN
WITH MENTAL RETARDATION

AN ABSTRACT

BY

KOMATE PINKAEW

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

April 1997

The purpose of this research was to survey the opinions of the administrators and teachers on provision and category of recreational activities.

The sample consisted of 306 administrators and teachers in institutions for the mentally retarded children. The instrument employed in the data collection was the questionnaire which yielded the return rate of 86.27.

The findings were as follows :

1. The provisions of the 5 aspects of recreational service as perceived by the administrators and teachers were at the moderate level.

2. The administrators and teachers with different positions, educational levels and previous training on recreational activities showed different opinions on policy in the promotion of recreational services.

3. The administrators and teachers with previous training on recreational activities showed different opinions on conclusion and evaluation of the recreational activities on conclusion and evaluation of the recreational activities.

4. The administrators and teachers believed that different categories of recreational activities should be made available at the moderate level.

5. The administrators and teachers with different educational background and work experience showed different opinions on the categories of recreational activities.

6. The opinions and recommendation of the administrators and teachers in institutions for the mentally retarded children of problems in recreational services were unclear policy, lack of able personnel, insufficient amount of facilities, inadequate coordination, no follow-up and assessment after services. Therefore, prior planning and special measures should be taken to solve the aforementioned problems.